VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 99 — Vol. LII vuosikerta Sudbury, Ont. Lauantai, lokak. 5 p. — Saturday, Oct. 5, 1968

Kisoja ei peruuteta - olympiakomitea

Verinen kahakointi Mexicon sotilaiden ja opiskelijain välillä johti 40 ihmisen kuolemaan keskiviikkona

Mexico City. — Mexicon opiskelijain ja sotilaiden verisimmän kahakoinnin jälkeen mikä tapahtui keskiviikkona, suorittivat sotilaat torstaina keskikaupungin katujen varsilla kotitarkastuksia huone huoneelta.

Näiden mellakkojen johdosta pidettiin torstaina myös Kansainvälisen Olympiakomitean kokous mikä päätti kuitenkin, että vuoden 1968 kisat avataan suunnitelmien mukaan lauantaina, lokakuun 12 päivänä.

Sotaväen ja opiskelijain keskiviikkoisissa yhteenotoissa arvellaan kuolleen 40 ihmistä. Satoja opiskelijoita loukkaantui ja tuhatkunta mielenosoittajaa pidätettiin.

Panssariautojen ja valopommeja ampuneiden helikopterien tukemat armeijaosastot hyökkäsivät keskiviikkona Kolmen Kulttuurin Plazan alueella yli 15,000 henkilöä käsittäneen protestikulkueen kimppuun.

Keskiviikkoiset väkivaltaisuudet olivat kaikkein pahimmat kaksi kuukautta kestäneiden hallitusvastaisten opiskelija- ja työläismielenosoitusten aikana ja herättivät epäilyä rauhallisten olympialaisten suhteen.

Mutta presidentin edustaja Fernando Garza sanoi että eileniltaisten probleemien ja myöhempien puhdistusten pitäisi lopettaa tämän tilanteen".

Puolustusministeri kenraali Marcelino Garcia Barragan sanoi, että hänelle on annettu määräys murskata oppilaiden ja työläisten nousu hinnalla millä hyvänsä.

Kansainvälisen olympiakomitean presidentti Avery Brundage ilmoitti mainitun komitean kokouksen jälkeen, että olympiakisat pidetään suunnitelmien mukaisesti.

"Me olemme keskustelleet Mexicon viranomaisten kanssa ja meille on vakuutettu, että mikään ei tule häiritsemään olympiasohdun rauhallista tuloa Stadiumille lokakuun 12 pnä, eikä sitä seuraavia kilpailuja", sanoi mr. Brundage.

"Mexicon vieraina olemme täysin vakuuttuneita, että Mexicon kansa mikä tunnetaan yleismaailmallisesti urheilumielisyydestään ja vieraanvaraisuudestaan, tulee liittymään kisoihin osallistuviin ja niitä seuraaviin", hän selitti.

Toisaalta kansainvälinen olympiakomitea ilmoitti kuitenkin, että kisojen yhteyteen suunniteltu avaruustutkimus-näytös on peruutettu. Jo valmistelun alaisena ollut avaruusnäyttely alottiin järjestää Mexicon yliopiston oppilaiden asunto-osaan.

Mexico Cityn sanomalehdet tiedoittivat torstaina, että keskiviikkoisissa taisteluissa missä sotilaat ampuivat välittömästi väkijoukkoihin, kuoli 40 ihmistä. Hallituksen keskiviikkoiltaisessa tiedonannossa sanotaan kahakoissa kuolleen 19 sotilasta ja 20 siviiliä. AP:n eräs kirjeenvaihtaja laski 25 ruumista, miltei kaikki siviilejä.

Useat oppilaat kertoivat sanomalehtien edustajille, että ainakin 6 lakkokomitean jäsentä surmattiin, useita muita vangittiin ja muut ovat piilossa.

Tuhansia ihmisiä oli kokoontunut hallitusvastaiseen kokoukseen. Ensimmäisenä kuului kranaatinheittimen laukaus, minkä valopommi valaisi yleisön. Monet ihmiset juoksivat panikkitilassa pois. Sotilaat työntyivät sen jälkeen eri puolilta pistimet kivääreissä kokouspaikalle ja pian sen jälkeen alkoi ammunta puolin ja toisin.

Olympiakisojen kärsiminen ei huoleta oppilaita

Mexico City. — Noin 4,000 opiskelijaa esitti voimakkaasti huutaen keskiviikkona hyväksymisensä johtajilleen, jotka vannoivat, että taistelua jatketaan hallitusta vastaan siitäkin huolimatta vaikka se loukkaisi lokak. 12 pnä alkavia olympiakisoja.

Opiskelijat ovat protestoineet "mätää hallitustaan" vastaan, kuten he selittävät, pari kuukautta, jona aikana järjestetyssä mielenosoituksissa on surmattu yli 45 henkilöä.

Opiskelijat huusivat "Bravo" kun eräs heidän johtajistaan sanoi: "Olympiakisat on järjestetty ulkomaalaisia ja niitä etuoikeutetussa asemassa olevia mexicolaisia varten jotka ryöstävät yleisöä. Jos tässä yhteydessä loukataan kisoja, se tapahtuu Mexicon hyväksi."

Wilsonin hallitus joutui koville palkkojen "jäädytys-"ohjelmasta

Puoluekokous äänesti ylivoimaisesti hänen palkkaohjelmaansa vastaan – Wilson jatkaa yhä entiseen tapaan

Blackpool, Eng. — Työväenpuolueen vuosikonferenssin noin 1,400 edustajaa antoi alkuviikolla pääministeri Harold Wilsonille ja hänen hallitukselleen vakavan varoituksen nykyisestä hinta- ja palkkapolitiikasta.

Puoluekokous hylkäsi ja tuomitsi maanantaina pääministeri Wilsonin palkkapolitiikan miltei äänin 5—1.

Pääministeri Wilson piti tiistaina tunnin kestäneen puheen hallituksensa "kovaa palkkapolitiikkaa" puolustellen. "Mikään vastuuntuntoinen hallitus ei olisi voinut toimia toisin", hän sanoi. "Toryhallitukselle ei olisi ollut uskallusta siihen.'

"Tarkoituksemme on jatkaa edelleen talousohjelmia, jotka ovat tarpeellisia, huolimatta niiden toimenpiteiden) kansansuosiosta ja kaikista painostuksista kunnes pääsemme maksukykyisiksi", hän sanoi.

Eräitten huomioitsijain kertoman mukaan Blackpoolissa pidettävän työväenpuolueen vuosikonferenssin yhteydessä on Haroldin arvostelu mieluisempaa ajankulua kuin ovat "slotmachine" pelit, oluen tai shampanjan juonti, ja sitä pidetään myös miltei yhtä vaarattomana.

Wilson saa kyllä (poliittisia) kuhmuja, Työväenpuolueen asema on heikko — 10 pistettä torypuolueen takana — ja puolueen nuoriso-osasto myöntää, että "me olemme heikkoja sydämeltä ja lukumäärässä".

Mutta puoluekonferenssin päätökset eivät sido työväenpuolueen hallitusta, mikä voi tehdä mitä tahtoo konferenssin päätöksistä välittämättä.

Toisaalta edustajat tietävät, että Harold Wilson on vaalien tultua työväenpuolue ja sillä siisti ja johtajan heittäminen yli laidan ei ole välttämättä tae vaalimenestyksen saantiin, kuten Canadan torypuolue sai kokea.

Arvostelu jatkuu viikon päivät kestävässä konferenssissa ja sen jälkeen tarkkaillaan kuinka leveä on, aukko hallituksen ja puolueen selkärangan, ammattiyhdistysliikkeen välillä. Maanantainen äänestystulos osoittaa, että tämä aukko on todella suuri.

Huolimatta raha-asiain ministeri Roy Jenkinsin ja työllisyysasiain ministeri Barbara Castlen (hän on ehkä pidetyin politiikko Britanniassa) vetoomuksista että kokous antaisi tukensa työväenpuolueen palkkaohjelmalle, edustajat arvostelivat sitä mennen ja tullen tuomiten sen lopulta ylivoimaisesti, miltei suhteessa 5—1.

RIELIN MUISTOPATSAAN JUURELLA OPPILAITA MIELENOSOITUKSELLA

Noin 83 vuotta sitten maanpetoksesta hirtetylle Rielille muistopatsas — jos hänen valituksiaan olisi silloin kuultu mitään verenvuodatusta ei olisi tapahtunut — pääministeri

Regina. — Pääministeri Pierre Trudeau paljasti keskiviikkoisessa juhlatilaisuudessa noin 83 vuotta sitten maanpetoksesta tuomitun Louis Rielin muistopatsaan ja joutui välittömästi sen jälkeen kuulemaan satojen katkeroituneiden opiskelijain valituksia opetusasioista.

Opiskelijat vaativat liittohallitusta paneutumaan entistä voimaperäisemmin opiskelukysymyksiin ja esittivät samalla protesteja oppilaslainojen saantimahdollisuuksien tiukentamista vastaan.

Ranskalais-intiaanien (metis) puoliveristen tulisieluisena johtajana toimineen Louis Rielin muistopatsas paljastettiin Saskatchewanin lainlaatijakunnan rakennusten lähettyvillä, noin mailin päässä siitä paikasta missä hänet 'maanpetossyytöksen" perusteella hirtettiin.

Patsaan avajaisjuhlassa pitämänsä puheen yhteydessä pääministeri Trudeau sanoi, että Rielin taistelua vähemmistöjen oikeuksien turvaamiseksi ei ole vielä loppuunkäyty. Canadan ei pitäisi koskaan "vastata oikeutettua kohtelua esittäviin vaatimuksiin viittaamalla toisten esimerkkeihin epäoikeudesta", hän sanoi. "Jos vissejä oikeuksia vastaan hyökätään tai jos ne kielletään yhdessä maakunnassa, se ei ole pätevä syy samanlaisten tekojen oikeuttamiseksi muualla", hän sanoi paljastaessaan 1869—70 kapinan johtajan muistopatsaan.

Mr. Trudeau antoi ymmärtää, että Riel-kertomus, hänen turvauduttua väkivaltaisiin toimenpiteisiin saadakseen oikeutusta ranskaa puhuville puoliverisille (metis), on nyt suurimerkityksellinen Canadalle.

"Riel ja hänen seuraajansa protestoivat hallitusta vastaan mikä oli välinpitämätön heidän pulmistaan ja mikä kieltäytyi neuvottelemasta heidän kanssaan heitä läheisesti koskevissa asioissa. Vähemmistöjen oikeuskysymyksellä on syvälle ulottuvat juuret maassamme", hän sanoi

"Huolimatta siitä käsitämmekö sitä tai emmekö käsitä, vuoden 1968 ongelmissamme on samanlaisuutta joissakin suhteissa. Jos Riel olisi nyt joukossamme, olen varma siitä, hänen oikeuskäsityksensä olisi nyt yhtä loukattu kuin silloinkin."

Tultuaan lainlaatijakuntarakennuksesta ulos pääministeri Trudeauta vastassa oli noin 70 RCMP:n miestä, mitkä muodostivat opiskelija-mielenosoittajien joukon läpi kujan, minkä kautta pääministeri pääsi autoonsa. Sen sijaan että olisi lähtenyt pois takaoven kautta, kuten hänelle ehdotettiin pääministeri esitti selityksiä mielenosoittajille.

Mr. Trudeau sanoi haluavansa tietää, ovatko opiskelijat mielenosoituksella omaksi hyväkseen vai niiden puolesta, joilla ei ole tilaisuutta opiskeluun.

Jos he taistelevat toisten puolesta, silloin he osallistuvat oikeudenmukaiseen yhteiskuntaan hän sanoi.

Maininta oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta tuntui suututtaneen opiskelijoita, jotka esittivät sille "buuaus-huutoja".

Opiskelijain mielenosoituksessa oli julisteita missä sanottiin: "Oikeuden mukaisessa yhteiskunnassa ei ole opintomahdollisuuksia Rielin ihmisillä, mr Trudeau." Toisessa sanottiin: Vapaa opiskelu vapaassa yhteiskunnassa. Opiskelijat huutelivat kuorossa: "Me haluamme lainoja" ja "Oikeudenmukainen yhteiskunta rikkaille."

Pääministeri Trudeau sanoi: "Oikeutettu rikkaille. Minä luulen sen tarkoittavan oikeudenmukaista (yhteiskuntaa) opiskelijoille" mutta hänen sanansa hukkuivat yleiseen vastalausehuutoon.

"Oletan teidän käsittävän, että hallitus ei painata rahaa", jatkoi mr Trudeau. "Se ei tee sitä omavaltaisesti. Korkeat opetuskustannukset ovat koko yhteiskunnan kannettavana."

Opiskelijat olivat aiemmin antaneet pääministerille kolme kirjoitusarkkia käsittävän lausunnon, missä esitetään valituksia mm. opiskelijain lainojen saannista.

USA vaatii lisää NATO-uhrauksia selitti Sharp

Ottawa. — Canadan ulkoministeri Mitchell Sharp vihjasi alkuviikolla, että USA lisää painostusta jotta Canada jatkaisi ja mahdollisesti lisäisikin sitoumuksiaan NATO-operaatioissa Euroopassa.

Sharp sanoi saaneensa viime viikolla USA:n valtiosihteeri Dean Ruskilta kirjeen, jossa hahmoteltiin USA:n hallituksen kannanottoja NATO:n tulevaisuudesta Varsovan liiton joukkojen Tshekkoslovakian miehityksen katsantokannalta.

Sharp kieltäytyi vastaamasta oppositiopuolueen johtajan Robert Stanfieldin kysymykseen, mitkä ovat USA:n ehdotusten yksityiskohdat mutta sanoi kuitenkin Ruskin pyytäneen "lujaa vastausta" Neuvostoliiton toimenpiteille.

BIAFRASSA RIITTÄVÄSTI RUOKAA, EIKÄ MERKKEJÄ "KANSANTUHOSTA"

Ottawa. — Eräs canadalaiskenraali ja muut kansainväliset tarkkailijat tiedoittivat torstaina Biafran taistelukentiltä, että siviilien ruokavarastot ovat riittäviä, ja että ei ole mitään merkkejä siitä, jotta liittovaltion sotilaat yrittivät tuhota Ibo-heimoon kuuluvat ihmiset.

Nämä tarkkailijat selittävät kuitenkin että lääkkeistä ja lääkintähenkilökunnasta on puutetta, ja että ruokatavarain välittäjät voivat joutua koville pakolaisten tultua joukkomitassa pois metsistä.

Kenraalimajuri W. A. Milroy nimitettiin canadalaiseksi tarkkailijaksi, joka yhdessä brittiläisen ja ruotsalaisen tarkkailijan sekä YK:n edustajan kanssa meni tutkimaan Biafran taistelualueen tilannetta.

Tämän ryhmän ensimmäinen raportti annettiin torstaina Canadan ulkoministeriölle.

Tämä raportti tuntuu olevan ristiriidassa niiden tietojen kanssa, joiden mukaan Biafran alueella on laajakantoista nälkiintymistä. Se on ristiriidassa myös sen väitöksen kanssa, että Nigerian keskushallitus on syyllistynyt kansantuhoon Ibo-heimoa vastaan.

Tutkijaryhmän raportin yhteenvedossa sanotaan:

"Kansantuho: Ei ole mitään merkkejä (todisteita) siitä, että liittovaltion sotilaat yrittävät tuhota Iboheimon ihmisiä tai heidän omaisuuksiaan. Kansantuho-määritelmän käyttö ei ole oikeutettua.

"Liittovaltion sotilaiden käyttäytyminen: Sen alueen sotilaat ovat omaksuneet positiivisen (myönteisen) asenteen saadakseen paikallisen väestön luottamuksen ja auttaakseen paikallisia ihmisiä pääsemään uudelleen normaalielämään.

"Siviiliasukkaiden käyttäytyminen: Lisääntyvä määrä kylien asukkaista joista miltei kaikki ovat Ibo-heimoon kuuluvia, ovat palaamassa kotiehinsa. Koteihinsa palanneet ihmiset eivät suhtaudu pelolla liittovaltion sotilaihin.

"Ruoka ja lääkeapu: Niitä varataan siviiliväestölle sotilas- ja siviilihallinnon sekä Punaisen Ristin yhteisin voimin. Vaikka ruokatavaroita on riittävästi, niin lääkkeistä ja lääkeavusta tuntuu näillä alueilla olevan puutetta transporttivaikeuksien, erikoisesti lentovaikeuksien vuoksi. Tämä tilanne voi tulla vakavaksi jos tulee odotetusti suuri määrä pakolaisia ja muita avustusta tarvitsevia muilta paikkakunnilta.

"Omaisuuksien tuhoaminen: Tarkkailijat eivät saaneet mitään todisteita siitä, että liittovaltion asevoimat olisivat tarpeettomasti tai tarkoituksellisesti tuhonneet omaisuuksia. Sodan johdosta on kuitenkin tapahtunut melkoisessa määrässä omaisuuksien tuhoamista ja se vaatii korjaustyötä, mikä on vasta aloitettu ja mikä tulee hyvin kalliiksi."

55 brittipappia uhmaa paavia pilleri-pannassa

Lontoo. — Roomalaiskatolisen kirkon 55 pappia ilmaisi keskiviikkona julkisesti vastustavan kantansa paavi Paavalin pilleri-pannasta. Näiden pappien yhteisesti allekirjoittamassa, Times-lehden julkaisemassa lausunnossa sanotaan, että he eivät voi hyväksyä käsityskantaa "että kaikki ehkäisykeinot ovat aina vääriä", kuten paavin syntyväisyyden teknillistä kontrollia vastustavassa ohjekirjeessä sanotaan.

VIIME TIEDOT

Lima. — Perun asevoimat suorittivat torstaina ilmeisesti verettömän vallankaappauksen, veivät presidentti Fernando Belaunde Terryn lentokoneeseen ja "lähettivät" hänet Buenos Airesiin. Vallankaappauksen jälkeen syntyi kaupungin kaduilla yhteenottoja sotilaiden ja opiskelijain välillä. Vaikka presidentti Terry sanoi, että kaappauksen suoritti yksi "armeijan kasarmi", niin armeijan esikuntapäällikkö, kenraali Juan Velasco on kuitenkin nimitetty "vallankumoushallituksen pääksi".

Moskova. — Tshekkoslovakian korkean portaan valtuuskunta saapui torstaina Moskovaan neuvottelemaan Varsovan liiton maiden asevoimien kotiuttamisesta ja muista asioista. Tshekkoslovakian valtuuskunnan jäseninä on puoluejohtaja Alexander Dubcek, pääministeri Eldrich Cernik ja Slovakian puoluejohtaja Gustav Husak.

Pittsburgh. — Yhdysvaltain ilmavoimien eläkkeellä oleva kenraali Curtis E. LeMay, joka vaati voittoa Vietnamissa vaikka sen saavuttamiseksi olisi turvauduttava atomipommin käyttöön, nimitettiin torstaina äärioikeistolaisuutta edustavan "kolmannen" puolueen varapresidentin ehdokkaaksi. Rotusyrjinnästään ja muista äärioikeistolaisista otteistaan tunnettu George C. Wallace on tämän ryhmän presidenttiehdokkaana.

Ottawa. — Postimestari Eric Kierans tiedoitti torstaina, että postimaksuosoitusten (money orders) hinnat kohoavat marraskuun 1 päivästä lukien. Postimaksuosoituksen alhaisimmaksi maksuksi (dollarista pienemmästä summasta) tulee 10 senttiä ja korkein maksu ($25—$100 maksuosoituksesta) 25 senttiä pysyy entisellään.

Naisten syrjintä olisi lopetettava, sanoo CLC

Hallituksen tulisi ryhtyä viivyttelemättä tarmokkaisiin toimenpiteisiin syrjinnän lopettamiseksi palkka-asioissa

Ottawa. — Liittohallituksen pitäisi "tarmokkaasti ja hetikohtaisesti" toimien lopettaa naisia vastaan kohdistuvan syrjinnän työpaikoilla, järjestämällä oikeudenmukaisen työasiakomissionin, sanoi CLC:n presidentti Donald MacDonald alkuviikolla.

Esittäessään Canadan suurimman ammattiyhdistyskeskuksen, CLC:n, 28 arkkia käsittävän muistion Canadan naisten asemaa tutkivalle kuninkaalliselle komissionille, mr. MacDonald sanoi käsittäyänsä, että naisten perusongelmana on työoloissa tapahtuva syrjintä.

"Meidän on saatava hetikohtaista huojennusta niille, jotka ovat tämän syrjinnän uhreina", sanotaan 1.5 miljoonan ammattiyhdistysliikkeen jäsenen nimissä esitetyssä lausunnossa.

"Sukupuoleen perustuva syrjintä on laajapiirteistä, mutta emme usko sen olevan yhtä myrkyllistä kuin on rotusyrjintä, ja siksi uskomme, että se saadaan poistetuksi lainlaadinnallista tietä.

Komissionin varapresidentti, miss Huguette Plamondon myönsi, että "järjestynyt työväestö on antanut suurimman panoksen naisten aseman parantamisen hyväksi", mutta hän väitti kuitenkin, että ammattiyhdistysliikekin voi parantaa toimintaansa naisten hyväksi.

Mr. MacDonald sanoi, että hänen ehdottamansa oikeudenmukaisen työ

(Jatkuu sivulla 5)

MONTREALIN ALAMAAILMA JAKAA "OIKEUTTA"

Montreal. — Kaksi rotevaa miestä, joiden uskotaan joutuneen alamaailman "korpioikeuden" uhreiksi, löydettiin tiistaina kuolleiksi ammattuina palavan auton tavarasäilöstä, nostaen se alamaailman miesten "telotusten" määrän 23 henkeen tänä vuonna.

Montrealissa alamaailman voimien murhaamien uhrien luku on nyt 40, joukossa useita liikemiehiä, joiden uskotaan joutuneen huonoihin väleihin "suojelu-" ja laina-kiristäjien kanssa.

Ainoastaan kahden alamaailman tappojutun yhteydessä on suoritettu pidätys Montrealissa.

Poliisit sanovat, että useat alamaailman ryhmät näyttävät olevan keskenään taikkikäsittävässä taistelussa saadakseen controlliinsa eri alueet Montrealissa.

Viimeisimmän tapon paljastivat montrealilaiset palokuntalaiset sen jälkeen kun he olivat sammuttaneet tulen v. 1967 mallisesta autosta kaupungin pohjoisosassa. Se tapahtui kello 7.30 tiistaiaamuna. Palaneet ruumiit olivat auton tavarasäilössä ja ruumiitten jalkojen vieressä kaksi pistoolia.

Poliisit tiedoittavat että kumpaakin miestä oli ammuttu useita kertoja. He ovat James Alexander Fryer ja 28-vuotias House Rossel, joilla kummallakin on rikosluettelo.

Tämä kaksoismurha muistuttaa kaupungin itäpäässä lauantaina tapahtunutta kaksoismurhaa. 24-vuotiaan Andre Corbeilin ja hänen 22-vuotiaan vaimonsa Claudetten raadellut ruumiit löydettiin heidän uuden Cadillac-autonsa tavarasäilöstä.

Poliisit arvelevat näiden kaksoismurhien aiheutuneen riidasta, mikä koskee $209,000 suuruista rahasummaa, minkä kolme naamioitua pyssymiestä rosvosi viime viikolla Brink's Expressin vartijaa haavoittaen Royal Pankin ulkopuolella Chateau Champlainin lähettyvillä.

Kolme muuta äskettäistä murhaa pidetään myös alamaailman miesten tekoina.

Maanantai-iltana pian kello 11 jälkeen, ammuttiin erään elektroniliikkeen 61-vuotias presidentti kaupungin pohjoisosassa olevassa toimistossaan. Häntä oli ammuttu selkään ja päähän. Paikalle tulleet liikkeen työläiset löysivät viereisestä toimistosta tainnottomana olleen yhdysvaltalaissyntyisen noin 50-vuotiaan naisen. Hänellä oli 3 kuulan haavaa päässä.

Poliisien kertoman mukaan Montrealin alamaailma jakautuu kansallisuusryhmien pohjalla: ranskalais-canadalaiset kaupungin pohjoisosassa, italialais-canadalaiset keskikaupungilla ja englantilais-canadalaiset länsiosassa.

HAASTERYNTÄYSTULOS ON NYT $6,236.73

Maasta se pienikin ponnistaa tuumivat "Pitkän järven" ikänuoret

Kuluneen viikon aikana saapui taas lehtiemme talousaseman tukemiseksi — karhujen karkoittamiseksi Vapauden ja Liekin kimpusta — 27 lahjoitusta ja niiden ansiosta komea rahasumma $217.15, sekä huomattava määrä uusia haasteita. Suurkiitos lahjoituksista ja haasteiden jatkamisesta!

Aikaisemmin julkaistut tilastot huomioiden tämä tarkoittaa, että haasteryntäyksen kokonaissumma on nyt $6,236.78.

Tämänpäiväistä yhteistulosta kaunistaa tuntuvasti eri ryhmien yhteislahjoitukset: Port Arthurin Aikamme naisilta $15.00, Sudburyn sanomalehtikomitean bingosta $51.85 ja "Long Laken vanhojen" bingosta $51.30. Sydämellinen kiitos järjestöystävät ja lisää sellaista kuulukoon, että päästään pian lähimpään päämäärään.

Näistä yhteislahjoituksista pitää erikoisesti mainita sisarusten Hannan ja Annan "salaa" eli ilman mitään julkista mainostusta Long Lakella järjestämä bingotilaisuus mistä tuli peräti $50 lehtiemme tueksi. Tässä pienen paikkakunnan (Long Laken) tapauksessa on esimerkkiä vähän meille kaikille.

TULOKSET ALUEITTAIN OVAT SEURAAVAT:

	Tavoite	Vapaus	Liekki	Yhteensä	Proc.
Keski-Ontario	$2,250.00	$1,777.90	$115.45	$1,893.35	84.14
British Columbia	850.00	406.89	211.46	618.35	72.75
Etelä-Ontario	1,700.00	1,054.50	137.00	1,191.50	70.08
Pohjois-Ontario	1,745.00	1,092.25	76.25	1,168.50	66.96
Länsi-Ontario	1,900.00	1,054.68	127.00	1,181.68	62.19
Man. ja Sask.	85.00	22.00	11.35	33.35	39.23
Quebec	350.00	66.00	38.00	104.00	29.71
Alberta	120.00	16.00	14.00	30.00	25.
U. S. A.		5.00	11.00	16.00	
	$9,000.00	$5,495.22	$741.51	$6,236.73	69.30

Lahjoituksia ja haasteita tuli nyt eri puolilta maata seuraavasti:

VAPAUDEN LUKIJA, Sudbury lahjoittaa $3.00 Vapaudelle.

SANOMALEHTIKOMITEA, Sudbury lahjoittaa bingotilaisuuden tulot $51.85 lehtiemme talousaseman tukemiseksi.

EMIL NOJONEN Gillies Bay. B. C. vastaa $3.00 Isä Ellmenin haasteeseen.

V. IHALAINEN, Fort William vastaa $1.00 August Saaren haasteeseen ja kehoittaa toisia haastettuja maksamaan saamansa haasteen.

LEMPI JA KALERVO PELTO, Nolalu vastaavat $3.00 Alli Norgordin haasteeseen ja haastavat kaikkia niitä Liekin ja Vapauden ystäviä joita ei ole vielä haastettu.

(Jatkuu sivulla 5)

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917

Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office and Editorial 674-4264

Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69

Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

[illegible] vk $5.2[illegible] USA:n vk. $11.00 6 kk $5.75
1 kk 3.00 [illegible] 11.50 6 kk 6.25

Mexicon olympiakisoista

Viikon kuluttua, eli tarkemmin sanoen lauantaina, lokakuun 12 päivänä, alkavat Mexicon olympialaiset. Näitä rivejä kirjoitettaessa jatkuu poliisien ja opiskelijain välinen verinen kahakointi, mikä sellaisenaan saattaa uhanalaiseksi koko olympialaisten järjestämisen.

Toista viikkoa sitten vakuutettiin Mexicosta, että tilanne on saatu siellä kontrolliin, ja että olympialaisrauha on taattu. Viime tiistaina saapuneissa uutistiedoissa kerrottiin kuitenkin, että opiskelijat miehittivät uudelleen yliopiston asuntoosaston sen jälkeen kun sotilaat lähtivät sieltä pois, ja uhkaavat jatkaa taisteluaan hallitustaan vastaan "kolmikymmenvuotisen poliittisen demagogian ja korruption" lopettamiseksi.

Selvää on että opiskelijain tyytymättömyyttä olevaiseen nähden ei ole saatu "parannetuksi" aseistettujen mellakkapoliisien kovilla otteilla. Tilannetta vaikeuttaa osaltaan se, että opiskelijain mielenosoitukset kohdistuvat myös olympialaisia vastaan sillä perusteella, ettei hallituksella ole syytä tuhlata miljoonaan olympialaisten järjestämiseen silloin kun oman maan talous on retuperällä ja myös opiskelijoiden opiskelu- ja elämisen mahdollisuudet kovasti heikot. Ilmeisesti mielenosoitukset tulevat jatkumaan ja voivat kiihtyäkin — vielä olympialaisten aikanakin.

Asianomaisten taholta on kuitenkin tiedotettu, että olympialaiset avataan perinteellisin menoin 12 p. lokakuuta ja ne päättyvät 27 päivä lokakuuta. Ne joudutaan ilmeisesti pitämään tiukan poliisivartioinnin alaisuudessa ja jäävät historiaan "kaikkien aikojen kiistellympinä kisoina", kuten SKDL:n äänenkannattaja Kansan Uutiset totesi selittäen asiaa edelleen:

Ensimmäisenä protestina oli se vastalausemyrsky, jonka jo kisojen myöntäminen Mexicolle kaikkialla maailmassa nostatti. Urheiluväen oli vaikeata tottua ajatukseen, että olympiamitalit pitäisi ratkaista niin ohuessa ilmastossa, että se saattaa asettaa kilpailijan terveyden vaaran alaiseksi.

Toisena osana Mexicon olympiakisojen valmisteluihin on liittynyt taistelu Etelä-Afrikan osanottoa vastaan. Etelä-Afrikan mukaantulo olisi merkinnyt siellä harjoitettavan rotusorron hyväksymistä. Kansainvälisen Olympiakomitean oli peruutettava Etelä-Afrikan osanotto-oikeus. Siinä sivussa suljettiin vähin äänin kisoista myös Rhodesia, jonka paperit eivät ole sen puhtaammat kuin Etelä-Afrikankaan.

Mexicon oipskelijoiden mielenosoitukset olympiakisoja vastaan ovat nekin uusi piirre kisojen 70-vuotisessa historiassa. Aiemmin kaikkialla maailmassa juuri opiskelijapiirit ovat olleet tukemassa olympiakisoja ja niiden henkeä. Mexicossa ovat sisäiset ristiriidat niin kärkevät, etteivät opiskelijat usko hallituksensa uhraavan miljoonia olympiakisoihin niiden henkeä palvoakseen, vaan järjestääkseen kansalle sirkushuvit, joiden humussa unohdettaisiin arkipäivän murheet. Olympiakisojen ja niiden tulevaisuuden kannalta eivät näkymät Mexicossa ole lohdulliset, toteaa mainittu lehti lopuksi.

Mutta siitä huolimatta maailman urheiluväen nuorison ja kaikkien urheilun kannattajien katseet kohdistuvat nyt alkaviin Mexicon kisoihin toivoen, että näistä nuorison hyväntahdon, rauhan ja riemun juhlista tulisi sittenkin tarkoitustaan vastaavat. Tässä mielessä toivoo myös Canadan urheilijoille, neitosille ja nurukaisille, hyvää onnea ja menestystä näissä kisoissa. Meitä kaikkia elähdyttää toivo, että osa heistä voi sijoittua mitaleihinkin asti ja ennenkaikkea se, että tulevat takaisin entistä kokemusrikkaampina ja kehittyneimpinä edustusurheilijoina.

Alinpalkkatason pitäisi olla $2

Muutama päivä sitten Torontosta saadun tiedon mukaan Ontarion maakuntahallitus suunnittelee alinpalkkatason pientä ja vähäisimmäistä korotusta.

Nykyisten lakien mukaan rakennusteollisuudessa on $1.25 alinpalkka ja visseillä muilla aloilla $1.00 tuntipalkka. Jos siis henkilö on 40 tuntia viikossa työssä, hän saa näiden taksojen mukaan vaivaisen $40 tai $50 viikkopalkan. Kun vaatimattomimmankin asunnon vuokra on nyt kaupunkipaikoissa sadan dollarin kummallakin puolella, niin tämä sellaisenaan osoittaa, kuinka vaikeassa talousasemassa nämä alipalkatut työläiset ovat tässä rikkaudestaan ja vauraasta elämästä ylpeilevässä maassa.

Tilastotiedot osoittavat myös, että näitä alipalkattuja työläisiä, joiden asema on työttömyysvakuutuksen varassa eläviin verrattavissa, on Ontariossa paljon enemmän kuin yleisesti ehkä uskotaankaan. Vuosi sitten lokakuun 1 päivänä oli yli 100,000 sellaista työläistä, joiden palkka oli vain $1.25 tunnilta — ja yli 170,000 sellaisia, joiden tuntipalkka oli alle $1.50. Vähittäiskauppa-apulaisista oli peräti 40 prosenttia — neljä kymmenestä — vajaan $1.50 tunnilta ansaitsevia; pesula- ja puhdistamotyöläisiä 60 prosenttia sekä 75 prosenttia hotelli-, ravintola- ja oluttupatyöläisistä!

Selvää on ettei tällaisilla palkoilla voi kukaan nykyoloissa elää säädyllisesti. Yhtä selvää on sekin, että alinpalkkatasoja olisi korotettava enemmän kuin $1.25 ja $1.50 tasoon tunnilta, mikä ei mitenkään vastaa nykyisiä hintoja ja tarpeita. Rikkaan Ontarion maakunnan alinpalkkataksan pitäisi olla vähintään $2.00 tunnilta niin miehille kuin naisillekin — ja kaikilla teollisuusaloilla.

Ristiriitaista

Ennen vanhaan on täällä "Amerikoissa" omaksuttu käsityksenä, että "se mikä on hyvää kukolle, sopii kanallekin." Mutta rajan eteläpuolelta alkuviikoissa tulleissa uutistiedoissa kerrottiin, että [illegible] menetyksellä 39:ää pappia syntyväisyyskontrollin puolustamisesta, entinen puolustusministeri, Robert MacNamara esitti Maailman pankin kautta kehitysmaille ukaasin, että amerikkalaista apua tulee vain siinä tapauksessa, jos avustetut maat ryhtyvät syntyväisyyden rajoitusohjelman toteuttamiseen. Toisin sanoen, "pillerit", mihin Yhdysvaltain katolilaiset eivät saa koskea, ovat USA:n mielestä ainakin "maallisen autuuden" ehtona kehitysmaissa.

CIAn JA PENTAGONIN AIKEET T-SLOVAKIASSA

Moskova. — Heinäkuussa 1968 tuli julkisuuteen Pentagonin ja CIA:n sosialistisia maita ja erityisesti Tshekkoslovakiaa vastaan laatima "operatiivinen suunnitelma". Suunnitelmaan liittyneissä asiakirjoissa kuvailtiin yksityiskohtaisesti USA:n asevoimien ja tiedustelupalvelun "alkutoimenpiteitä" Varsovan-liiton maita vastaan. Suunnitelmat edellyttivät ennen kaikkea Itä-Saksan ja Tshekkoslovakian "vapauttamista".

Näin kertoo Literaturnaja Gazeta, joka julkaisee viime numerossaan luvun kirjasta "Tshekkoslovakian tapahtumista", joka ilmestyi Moskovassa neuvostoliittolaisen lehtimiesryhmän laatimana.

CIA:n lähettien tehtävänä oli tämän suunnitelman mukaan solmia suhteita näissä maissa oleviin kapitalistisiin aineksiin, kerätä tietoja valtiovallankaappauksen mahdollisuuksista, siitä, missä määrin oppositiovoimat olivat tunkeutuneet valtion turvallisuuselimiin ja tiedustelupalveluun.

USA:n hallitus ryhtyi konkreettisiin toimenpiteisiin, jotka osoittivat sen hyväksyvän Tshekkoslovakian tapahtumat. Kirjassa muistutetaan mieliin, että USA:n senaatti hyväksyi lain, jolla järjestelyjä USA:n toisen maailmansodan aikana kaappaamaan Tshekkoslovakian kullan suhteen. Heinäkuun keskivaiheilla USA ilmoitti olevansa valmis maksamaan Tshekkoslovakialle 5 miljoonaa dollaria sosiaalivakuutusvelkana. Vähän myöhemmin USA ryhtyi maksamaan eläkettä Tshekkoslovakiaan palanneille tshekkoslovakialaisille maanpakolaisille.

Müncheniläisen Süddeutsche Zeitungin Wienin-kirjeenvaihtaja Hanfred von Konta, joka on Länsi-Saksan tiedustelupalvelun jäsen, otti yhteyttä maanalaisiin vastavallankumouksellisiin voimiin. Kirjeenvaihtajien jälkeen tulivat ns. taloudelliset ja finanssiasiantuntijat, pankkiirit ja Länsi-Saksan liittopankin puheenjohtajan Blessingin kaltaiset imperialismin avoimet lähettiläät.

Bonn liittää nykyisin suunnitelmiinsa säännöllisesti Tshekkoslovakian sosialistisen järjestelmän poistamisen, todetaan kirjassa ja muistutetaan Straussin CDU:n johtajien kanssa käymistä neuvotteluista.

Tshekkoslovakian länsirajat olivat käytännöllisesti katsoen avoimet ja tavallisten turistien mukana maahan tulvi ennen kaikkea vakoilijoita Länsi-Saksasta jotka harjoittivat aktiivista neuvostovastaista muokkausta väestön keskuudessa.

Lehtitiedoista on käynyt ilmi, että Länsi-Saksan sotateollisuus rahoitti Tshekkoslovakian vastavallankumousta. Kirjan tekijät kertovat "Yhteiskunnallista apua sudettisaksalaisilta" -nimisen erikoisrahaston muodostamisesta. Kuten General Anzeiger kirjoitti 23. elokuuta, Bonnin hallitus päätti muodostaa ns. kriisiesikunnan.

21. elokuuta sai Länsi-Saksan tiedustelupalvelun johtaja Wessel hallitukselta ohjeen tehostaa palvelun toimintaa ja yrittää solmia uudelleen suhteet luotettuihin henkilöihin Tshekkoslovakiassa.

Tshekkoslovakian tapahtumien kehityksen imperialistiset ideologit liittivät suunnitelmansa Naton toiminnan aktivoimisesta. Kirjassa lainataan libanonilaista lehteä Ad-Dunjaa, joka julkaisi 11. syyskuuta Brysselin-kirjeenvaihtajansa artikkelin "Nato on laatinut suunnitelman Tshekkoslovakian eroamiseksi Varsovanliitosta". Lehti kirjoitti, että "Zefir"-suunnitelma oli laadittu tässä tarkoituksessa. Brysseliläisten lähteiden mukaan Naton pääesikunnan alaisuudessa toimii erikoisjärjestö, jolla on käytettävissään henkilökuntaa ja tekniset apuvälineet jatkuvaan työhön Tshekkoslovakian ongelman parissa. Järjestön esikunta on Länsi-Saksassa Regensburgin alueella.

Milan, Italia. — Milanin kaupunginvaltuusto, jolle on toistamiseen valitettu "kuoleman liian korkeista hinnoista", koska hautaantoimittajat velottavat "mielikuvituksellisia" hintoja, aloitti tiistaina vapaat hautauspalvelut.

Tshekkoslovakian lehtiä arvostellaan edelleen

Moskova. — Tshekkoslovakian lehdet ovat Moskovassa jatkuvan arvostelun kohteina, ja sunnuntaina niitä esimerkiksi syytettiin siitä, etteivät ne korosta tarpeeksi Neuvostoliiton kantaa Myncheniin sopimukseen 30 vuotta sitten.

Lisäksi Pravda tuomitsi sunnuntaina Tshekkoslovakian lehtimiesliiton viime torstania julkaiseman hyväksynnän lehtimiesten toiminnasta elokuun 21. päivän jälkeen.

Pravdan Prahan-kirjeenvaihtaja sanoo Tshekkoslovakian lehtien, m. m. kommunistisen puolueen äänenkannattajan Rude Pravon palvelevan "vaikenemistenssillään" Länsi-Saksaa, joka ei tunnustanut Myncheniin sopimusta mitättömäksi.

Lisäksi lehtien sanotaan toimivan vastoin kansalliskokouksen ulkoasiainvaliokunnan perjantaina Mynchenin sopimuksesta antamaa lausuntoa.

Tshekkoslovakian lehtimiesliiton Pravda katsoo vastustavan tilanteen normalisointia kun se "kehuu lehtimiesten toimintaa ensimmäisinä päivinä liittolaisjoukkojen Tshekkoslovakiaan tulon jälkeen eikä ole löytänyt ainoatakaan tuomitsevaa sanaa niitä kohtaan, jotka kävivät likaista valhekampanjaa Neuvostoliittoa ja muita sosialistimaita vastaan sekä yllyttivät väestöä epäjärjestykseen ja terroriin".

Lehti tuomitsee jälleen myös kansallisen yhtenäisyyden tunnuksen ja sanoo, että "liberaalista sosialismia" haluavat Tshekkoslovakiassa ne voimat, jotka 30 vuotta sitten pettivät Tshekkoslovakian kansan.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Lauri (Lasse) Kolari, St. Catharines, Ont., täyttää tiistaina, lokakuun 8 pnä 60 vuotta.

Ivar Finberg, Mokomon, Ont. täyttää sunnuntaina lokakuun 6 pnä 73 vuotta.

Bertha Kummu, Sudbury, Ont. täyttää lauantaina, lokakuun 5 pnä 70 vuotta.

Lempi Rajala, New Liskeard, Ont. täyttää perjantaina, lokakuun 4 pnä 83 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Vanhuuden merkki

Nainen huomaa itsensä vanhaksi tavatessaan kaljupäisen miehen joka oli koulussa häntä kaksi vuotta alemmalla luokalla.

Hippie

Kuvaus Hippiestä: Hänellä on pitkä tukka kuin Tarzanilla, kävelee kuin Jane ja haisee kuin Cheetah.

Maanjäristyksissä tällä vuosisadalla kuollut 700,000 henkeä

Noin 700,000 ihmistä on kuollut maanjäristyksissä tämän vuosisadan aikana, kerrotaan vakuutusyhtiöiden tiedotuskeskuksesta. 700,000 surmansa saaneen määrä syntyi Iranissa sattuneessa järistyksessä, jossa noin 20,000 ihmistä menetti henkensä.

Tämän vuosisadan pahimmat maanjäristykset olivat 1920-luvulla. Tuhoisin järistys oli v. 1920 Kiinassa. Tällöin 180,000 ihmistä sai surmansa. V. 1932 kuoli Tokion järistyksessä 143,000 ihmistä ja Kiinassa samana vuonna sattunut järistys vaati 70,000 ihmisen hengen.

Vakuutusyhtiöiden tiedotuskeskuksesta kerrottiin, että maanjäristykset ovat tuhoisimpia luonnonmullistuksia. Viime vuonna sai erilaisissa luonnonmullistuksissa surmansa 7,000 ihmistä.

Ministeri Ele Alenius:

Sosialismin inhimilliset arvot porvarillista ideologiaa vastaan

Edessämme on laaja poliittinen ja ideologinen keskustelu ja selvittely, jonka täytyy tapahtua kokonaan uudella tasolla verrattuna aikaisempaan, missä on jäädytty liiaksi vanhoja näkemyksiä puolin ja toisin toistelevaan propagandaluonteiseen asemasotaan. Nykyaikainen yhteiskunta on paljon muuttunut siitä, kun vallitsevat ideologiset perusasetelmat luotiin. Tietysti monet ydinkohdat ovat samat kuin ennen, ja näin on nimenomaan siinä, rakentuuko yhteiskunta yksityisen pääoman taloudelliseen ja poliittiseen sekä henkiseen päätäntävaltaan vai laajennetaanko demokratiaa niin, että tämä päätäntävalta tulee yhä enemmän koko kansalle, lausui Suomen SKDL:n puheenjohtaja ministeri Ele Alenius Kajaanissa hiljattain pitämässään puheessa.

Kysymys on siis jatkuvasti kapitalismista ja sosialismista. Ne ovat meidän aikamme yhteiskuntajärjestelmän päävaihtoehdot koko maailmassa ja myös meillä. Niitä ei kuitenkaan pidä nähdä muuttumattomina ja kertakaikkisesti valittavina. Kumpikin ovat ihmisten luomia, ja nykyisen muotoiseksi ne ovat muovautuneet historiallisen kehityksen tuloksena.

On ilmeistä, että kapitalistinenkin Suomi, joka tähän mennessä on saavuttanut huomattavan korkean tason, voi edelleen kehittyä. Todennäköisesti tämä kehitys on vain liian epätasaista ja epävakaata, minkä erityisesti maamme pohjoisten ja itäisten alueiden asukkaat ovat joutuneet kokemaan ja minkä ovat kokeneet yleensä pienituloiset kansalaisemme. Maailmassa on meitä huomattavasti korkeammalla vaurautasolla olevia kapitalistisia maita. Miksei siis kapitalistinen Suomikin voisi päästä yhä korkeammalle tasolle.

Mutta me tiedämme kaikki, miten suuren rikkauden rinnalla on huutavaa köyhyyttä jopa kapitalismin huippumaassa, Yhdysvalloissa. Me tiedämme tätä maata raastavien sisäisten ristiriitojen syvyyden, sen rotulevottomuudet ja köyhien marssit, ihmiselämän mahdollisuuksien ja oikeuksien suuren epätasaisuuden maailman rikkaimmassa yhteiskunnassa, tosiasian, joka aiheuttaa häpeää ja tuskaa tuon maan valistuneissa ihmisissä.

Kapitalismin olemukseen kuuluu varallisuuden, oikeuksien ja mahdollisuuksien epätasaisuus. Tietenkin myös kapitalistisissa yhteiskunnissa tapahtuu tasoittavia muutoksia, mutta ne eivät johdu itse järjestelmästä, vaan siitä taistelusta, jota edistykselliset ihmiset ja liikkeet ja meillä nimenomaan työväenliike ovat käyneet järjestelmän epäkohtia vastaan.

SOSIALISMIN IDEOLOGINEN MALLI

Toista perusvaihtoehtoa, sosialismia ei myöskään voida pitää muuttumattomana. Erityisen tärkeää on muistaa, että osassa maailmaa sosialismi on ideologinen päämäärä, ja siellä, missä on siirrytty sosialistiseen järjestelmään, se on tapahtunut asianomaisissa maissa vallinneiden objektiivisten edellytysten puitteissa. Kuten tiedämme, sosialismiin siirtyneet maat ovat olleet Tshekkoslovakiaa lukuunottamatta entisiä maatalousmaita. Vasta sosialismia rakentaessaan ne ovat tavoitelleet sitä teollistamisastetta ja talouden kehitystasoa, joka on vallinnut kapitalistisissa teollisuusmaissa.

Edellä sanotun mukaan täytyy olla selvää, että monessa suhteessa se ideologinen päämäärä, joka on kehittyneiden länsimaiden sosialistisilla liikkeillä, ei voi samaistua nykyisten sosialististen maiden käytännön kanssa. Tämän ideologisen tavoitteen täytyy merkitä ennen kaikkea eteenpäin menoa siitä kapitalistisesta tasosta, joka asianomaisissa maissa on jo saavutettu. Näin ollen esimerkiksi oman maamme Suomen osalta sosialismimme päämäärä ei ole yhtä kuin jokin tähänastinen sosialistinen maa ja sen taso. Sosialistiset maat antavat tietenkin monessa suhteessa esikuvaa, kuten yleisen sosiaalipolitiikan ja koulutuksen aloilla, missä ne todella edustavat korkeata tasoa. Mutta yleisesti katsoen sosialistinen Suomi on rakennettava meidän omalta pohjaltamme ja siten, että ei menetetä mitään niistä saavutuksista ja arvoista, joihin olemme jo yltäneet. Meidän ideologinen sosialistinen päämäärämme on siten muuta kuin mikään tämän päivän reaalinen todellisuus, eikä sen silti tarvitse olla utopiaa.

Sosialismin rakentaminen Suomessa tulee tapahtua omin voimin. On ilmeistä, että se tapahtuu asteittain. Silloin on myös luonnollista, että edellytyksenä on laaja yhteistyö erilaisten sosialismiin pyrkivien voimien kesken. Sen aikaansaamiseksi ja jatkuvaksi kehittämiseksi tarvitaan paljon keskustelua ja asioiden syvällistä tutkimista. Sosialismin rakentaminen nykyaikaiseksi kehittyneeseen Suomeen on niin suuri ja monisäikeinen kysymys ja koskee ihmisten elämää niin läheisesti, että pelkällä fraseologialla ei tässä asiassa enää voida edetä. Siten keskustelun täytyy saada nykypäivän ongelmien parissa kamppaileville ihmisille riittävän läheinen ja näköaloja avaava sisältö. Nyt kaivataan sosialistisen maailmankatsomuksen selkeyttämistä kiistattoman inhimilliseksi ja samalla realistiseksi.

EI KENELLÄKÄÄN YKSINOIKEUTTA SOSIALISMIIN

Haluan erityisesti korostaa, että erilaisten sosialististen voimien yhteistyö on SKDL:n peruslähtökohtia. Ilman erilaisuuksien hyväksymistä ja ilman tätä yhteistyötä minun on vaikea nähdä meidän kulttuurisosialismme ja nykyisen poliittisen demokratiamme puitteissa mahdollisuuksia rauhanomaiseen ja asteittaiseen etenemiseen Suomessa kohti sellaista sosialismia, jonka kansamme voi tuntea omakseen. Sen mukaan ei kenelläkään voi olla yksinoikeutta sanoa, mikä on oikeata sosialismia ja mikä ei, eikä myöskään sitä, mikä on sen oikea toteuttamistie. Meidän maassamme on edettävä sen yhteensoveltamisen pohjalla, mikä yhteiskuntamme sosialistisesta erittelystä ja sitä koskevasta mielipiteiden vapaasta vaihdosta syntyy. Siinä minä näen erittäin tärkeänä työväestön ja nuorten lukeneiston yhteistyön.

On luonnollista, että jo tästä SKDL:n luonteesta johtuen jouduimme ottamaan myös selvästi kantaa Tshekkoslovakian tapahtumiin. Se oli meidän kannaltamme sekä periaatteellinen että myös poliittinen välttämättömyys.

Me tiedämme kaikki, että Suomessa työväenliike on saanut yhteiskunnalliset voittonsa aikaan nimenomaan sen perusteella, että sen ideologiassa yleisinhimillisillä arvoilla on ollut keskeinen sija. Niiden vuoksi työväenliikkeellä — sen sisäisistä ristiriidoista huolimatta — on ollut jatkuvasti suuri kannatus, ja niiden avulla se on myös kestänyt vaikeiden aikojen yli. Niihin nojautuen me asennoidumme nytkin.

On varmaa, että viime viikot ovat olleet sisäisesti vaikeata aikaa monelle SKDL:n vasemmistososialistille ja kommunistille. On jouduttu pohtimaan syvältä useita asioita. On syntynyt tiettyjä sisäisiä ristiriitoja, joista jo olimme toivoneet päässeemme. Ne ovat syntyneet sen vuoksi, että toisaalta on sympatioita maailman ensimmäistä sosialistista maata ja työväenvaltiota Neuvostoliittoa kohtaan, jonka tie on ollut vaikea, joka on saanut raskaasti kokea saksalaisen militarismin todellisen luonteen ja jolla on suuri vastuu nykypäivän maailmassa, mutta toisaalta on myös sympatioita Tshekkoslovakian pientä ja korkealla kulttuuritasolla olevaa kansaa kohtaan, joka on korostanut haluavansa päästä irti tähänastisista sosialisminsa vääristymistä ja rakentaa uutta, parempaa ja ihmisarvoista sosialistista yhteiskuntaa, ja jolle tämä oikeus kai pitäisi kuulua. Tämä ristiriita on huipentunut siihen, miten olisi suhtauduttava Tshekkoslovakian miehitykseen. SKDL on ottanut selvän kannan miehitystä vastaan.

En tässä yhteydessä puutu siihen, miten eri puolilla on arvioitu mahdollisen vastavallankumouksen vaaraa Tshekkoslovakiassa ja kenellä viime kädessä on oikeus arvioida tilanne ja nimenomaan toimia sen mukaan jossakin maassa, maan omilla asukkailla vaiko ulkopuolisilla. En puutu myöskään siihen, miten paljon tässä kaikessa painavat suurvaltainteressit ja maailmanpoliittinen voimatasapaino ja mitä seurauksia tapahtuneilla tulee mahdollisesti olemaan kansainvälisessä tilanteessa. Henkilökohtaisesti näen tämän paitsi tietenkin sosialismin kannalta suurena onnettomuutena, vaan suuressa määrin ideologisena kysymyksenä ja luulen, että tällä pohjalla tullaan maailmassa vielä käymään suurta periaatteellista keskustelua ja linjojen vetoa.

EI VÄÄRINTULKINTOJA KRITIIKISTA

SKDL:n sisällä on lähinnä kommunistien keskuudessa ollut erimielisyyksiä jo ennen Tshekkoslovakian tapahtumia, ja viimeksi mainitut on vedetty myös niihin mukaan.

Puuttumatta tähän enempää haluan kuitenkin koko SKDL:n puitteissa todeta, että kenenkään ei pitäisi erehtyä luulemaan, että itsenäinen ja kriittinen suhtautuminen Tshekkoslovakian miehitykseen merkitsisi Neuvostoliiton vastaista asennetta. Sitä ei pidä samaistaa niiden kritiikkiin, joiden tarkoitusperät ovat kokonaan toiset ja jotka käyttävät tilaisuutta hyväkseen vahingoittaakseen sosialismin asiaa. Jos taas joku liikkeemme sisällä antaa väärää kuvaa, se on jo traagista sosialismin puolesta toimivien voimien sisäistä hajottamista ja virheellisen kuvan antamista ulospäin.

IDEOLOGIA IDEOLOGIAA VASTAAN

Olen sitä mieltä, että siinä kamppailussa, jota me Suomessa tulemme lähivuosina käymään toisaalta sosialististen voimien ja toisaalta porvarillisten voimien välillä, tulee ideologisilla kysymyksillä olemaan tähänastista huomattavasti suurempi merkitys. Edessämme on voimakas ideologinen kamppailu, ja siinä me voimme voittaa vain, jos pidämme tinkimättömästi kiinni sosialismin parhaimmista yleisinhimillisistä arvoista ja asetamme ne porvarillista ideologiaa vastaan. Sosialismin pitää kyetä voittamaan vastustajan ideologinen hyökkäys ideologialla eikä millään muulla.

(Jatkuu 3 sivulla)

PÄIVÄN PAKINA

MISSÄ SE "RAUTAESIRIPPU" ON?

Miksi halutaan puhe-, kokoontumis- ja sanomalehtivapautta?

Luonnollisesti siksi että saadaan tietoja, nimenomaan mahdollisimman luotettavia tietoja kotimaisista ja ulkomaisista asioista.

Vain mahdollisimman hyvin kotimaisia ja ulkomaisia asioita tuntevat ihmiset voivat eri maissa antaa parhaan panoksensa nykyhetken pulmakysymysten ratkaisemiseksi.

Mitenkä ovat sitten asiat silloin jos vertaillaan esimerkiksi Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain opiskelevan nuorison tietoja toinen toisensa maan asioista?

Kummassa johtavassa suurmaassa saa nuoriso enemmän ja pätevämpiä tietoja toisistaan?

Puhukaamme tässä suulla suuremmalla lainaamalla "Look"-nimisen julkaisun antamia tietoja näistä maista:

Gallup-instituutti suoritti 500 amerikkalaisen yliopisto- ja college-opiskelijan keskuudessa tutkimuksen siitä, mitä he tietävät Neuvostoliiton asioista. Heille esitettiin erinäisiä tosiasioita koskevia kysymyksiä historiasta, maantieteestä, maan poliittisesta rakenteesta ja kulttuurista.

Uutistoimisto "Novasti" levitti puolestaan Yhdysvalloista samanlaiset kysymykset tuhannelle neuvostoliittolaiselle opiskelijalle.

Peräti 14 prosenttia yhdysvaltalaisista opiskelijoista oli sellaisia, jotka eivät vointet mainita kahta mitä tahansa neuvostoliittolaista kaupunkia — toisaalta noin kaksi kolmannesta neuvostoliittolaisista opiskelijoista mainitsi oikein ne osavaltiot, missä sijaitsevat New Yorkin ja San Franciscon kaupungit.

65 prosenttia Neuvostoliiton opiskelijoista tiesi, että Yhdysvalloissa on 50 osavaltiota; mutta vain 6 prosenttia yhdysvaltalaisista opiskelijoita tiesi Neuvostoliitossa olevan 15 tasavaltaa. Ainoastaan 1 prosenttia amerikkalaisista voi mainita Neuvostoliiton kolmen tasavallan pääkaupungit.

Kaksi kolmannesta Neuvostoliiton opiskelijoista luetteli yli 10 amerikkalaisfilmiä, jotka he oaat nähneet. Toisaalta yhdysvaltalaisopiskelijoista oli 87 prosenttia sellaisia, jotka eivät ole nähneet yhtään neuvostoliittolaista elokuvaa.

Viimeksikuluneen 5 vuoden aikana on 40 prosenttia Neuvostoliiton opiskelijoista lukenut yli 20 amerikkalaisen kirjailijan kirjaa. Vain 22 pros. yhdysvaltalaisista opiskelijoista on lukenut yhden tai kaksi venäläisten kirjailijain kirjoja ja 39 pros. oli sellaisia, jotka eivät ole koskaan lukeneet minkään neuvostoliittolaisen kirjailijan kirjoja.

80 pros. Neuvostoliiton opiskelijoista voi mainita "The Catcher in the Rye" kirjoittajan, mutta vain 3 pros. amerikkalaisista opiskelijoista voi sanoa kuka on kirjoittanut "And Quiet Flows the Don". Suurin osa neuvostoliittolaisista opiskelijoista mainitsi ainakin 15 amerikkalaista kirjailijaa, joista he tykkäävät, ollen 11 heistä nykyaikaisia kirjailijoita ja 4 19. vuosisadalta.

Viitaten näihin tietoihin "Culture and Life" julkaisun Avtandil Rukhadze sanoo kysymyksiin saatujen vastausten osoittavan, että yleispiirtein puhuen neuvostoliittolaiset opiskelijat näyttävät tietävän paljon enemmän Yhdysvalloista, mitä amerikkalaiset opiskelijat tietävät Neuvostoliitosta.

Edellämainittu Rukhadze esittää puolestaan seuraavan kommentin:

Mieleeni tulee keskustelu, joita kävin amerikkalaisten journalistien kanssa ammatistamme. Väitellessämme puhe- ja sanomalehtivapauden merkityksestä, Me olimme yksimielisiä siitä, että puhe- ja sanomalehtivapauden yksi perustavaa laatua oleva mitta on se kuinka paljon ja tarkasti asukkaat tietävät maansa ja toisten maiden asioista.

Jos asia on näin — kuten se ilmeisesti onkin — vastattavaksemme jää nyt kysymys: Missä on se neuvostoliitto-vastaisten propagandistien paljon käyttämä "rautaesirippu".

Todellakin, ken tahansa on Neuvostoliitossa käynyt ja vähänkin aikaa keskustellut tapaamiensa henkilöiden kanssa, hän on valmis myöntämään, että neuvostoliittolaiset tuntuvat tietävän paljon enemmän ei vain omasta maastaan, vaan myös Canadasta ja canadalaisista, mitä tietävät siitä paljon ylistetystä sanavapaudesta nauttivat canadalaiset Neuvostoliitosta!

— Kansakoura.

Urheilua

Romuald Klim vain 22 sentin päässä Zsivotskyn ME:stä

Mexico. — Joukko virallisia olympiaennätyksiä ylitettiin kansainvälisissä yleisurheilukilpailuissa, jotka jatkuivat viime lauantaina Mexicossa.

Ruotsin Kjell Isaksson osoitti, että hän saattaa olla paha uhkaaja kenelle tahansa seiväshypyn mitalesta, sillä lauantaisessa kilpailussa hän teki uuden Ruotsin ennätyksen ylittämällä 525. Neuvostoliiton Gennadi Blisnetsov sijoittui toiseksi tuloksella 510, joka sivuaa virallista olympiaennätystä vuodelta 1964. Silloisen ennätyksen teki amerikkalainen Fred Hansen.

Moukarissa Neuvostoliiton Romuald Klim sai parhaan heittonsa kentamaan 73.54. Tulos puuttuu ainoastaan 22 senttiä unkarilaisen Gyula Zsivotskyn nimissä olevasta uudesta maailmanennätyksestä. Kliimin nimissä oleva lajin olympiaennätys Tokiosta on 69.74. Toiseksi kilpailussa tuli A. Sjuplakov tuloksella 69.84.

Naisten 200 metrillä australialainen Jennifer Lamy sivusi olympiaennätystä juoksemalla ajan 23.0. Myös Neuvostoliiton Vera Popkova sai saman ajan. Miesten vastaavalla matkalla Australian Peter Norman juoksi ajakseen 20.3.

Tshekkoslovakian Ludvig Danek heitti kiekkoa 60.44 ja kolmiloikan voitti Neuvostoliiton Viktor Sanejev tuloksella 16.58.

Puolella peninkulmalla ajat jäivät odotetusti melkoisen heikoiksi. Matkan voitti meksikolainen Pedro Miranda ajalla 14.35.2.

Moukari: 1) Romualu Klim NL 73.54, 2) A. Suplakov NL 69.84, 3) G. Kondrasov NL 67.10.

Kiekko: 1) Ludvig DanekT-slovakia 6044, 2) R. Tait U-Seelanti 56.40 3) Clive Longe Englanti 46.50.

200 m, 1 erä: 1) Peter Norman Aust. 20.3, 2) Lewis Greg Aust. 20.9 3) Pablo Montes Kuuba 21.0.

200 m, 2 erä: 1) Fernando Acevedo Peru 20.7, 2) Valentin Maslakov NL 20.8, 3) Miguel Gonzales Meksiko.

200 m, 3. erä: 1) Giacomo Puosi Italia 20.7, 2) Howard Davis Engl. 20.8, 3) Rein Aun NL 21.8.

200 m, 4. erä: 1) Martin Lewis Engl. 21.1, 2) Furio Funi Italia 21.6 3) Bruno Bianchi Italia 21.7.

1,500 m: 1) Oleg Raiko NL 3.45.8 2) Mihail Selobovski NL 3.47.0, 3) Josef Odlozil T-slovakia 3.47.8.

5,000 m: 1) Pedro Miranda Meksiko 14.35.2, 2) Tom Laris Ecuador 14.38.4, 3) D. McKenzie U-Seelanti 14.42.6, 4) Lajos Mecser, Unkari 14.43.8.

110 m:n aidat: 1) Eddy Ottoz Italia 13.9, 2) Viktor Balihin NL 14.0, 3) Oleg Stepanenko NL 14.3.

4x100 m:n viesti: 1) Neuvostoliitto 39.2, 2) Australia 39.2, 3) Kuuba 39.5, 4) Italia 39.6.

Korkeus: 1) Valentin Gavrilov NL 212, 2) Valeri Skvortsov NL 209, 3) Nikolai Avilov NL 209.

Seiväs: 1) Kjell Isaksson Ruotsi 525, 2) Gennadi Blisnetsov NL 510, 3) Michael Bull, Engl. 500.

3-loikka: 1) Viktor Sanejev NL 16.58.

NAISET:

200 m, 1. erä: 1) Jennifer Lamy Aust. 23.0, 2) Vera Popokova NL 23.0, 3) Raelene Boyle Aust. 23.6.

200 m, 2. erä: 1) Ulgencia Romay Kuuba 23.8, 2) Ludmila Golomasova NL 23.8, 3) Aurelia Penton Kuuba 23.9.

200 m, 3. erä: -) Lilia Takashenko NL 23.8, 2) Sandra Bown Aust. 24.6 2) Antonia Munkacsi Unkari 24.8.

800 m: 1) Anna Simina NL 2.09.6, 2) Lucia Quiret Meksiko 2.25.4.

4x100 m:n viesti: 1) Neuvostoliitto 44.5, 2) Kuuba 45.2, 3) Australia 45.3. Kuuban joukkueen juoksu hylättiin kuitenkin virheellisen vaihdon vuoksi.

80 m:n aidat: 1) Maureen Caird Aust. 10.8 2) Vera Korsakova NL 10.8, 3) Tatjana Talisheva NL 10.9.

Kuula: 1) Irina Solonsova NL 16.96, 2) V. Tichomirova NL 14.72

Kiekko: 1) A. Popova NL 56.80, 2) N. Dashzeveglin Mongolia 54.12, 3) R. Jean, Aust. 51.34.

Keihäs: 1) V Evert NL 49.52, 2) I. Simosi NL 47.32.

Reijo Vähälä ylti SE-korkeuteen 213

Helsinki. — Reijo Vähälän tuloksekkaat Turun vierailut kruunautuivat uudella SE-tuloksella 213 Turun maratonin yhteydessä järjestetyissä yleisurheilukilpailuissa sunnuntaina Muilta osin ei kilpailujen tulostaso ollut erityisen hyvä.

Maratonilla Kankaanpään Anssi Joutsenlahti karisti Tenho Salakan 40 kilometrin jälkeen kannoiltaan ja saapui parin sadan metrin erolla maaliin ajalla 2.26.3.8. Salakka ei saanut kieltopalkintoa kaappinsa kovasta yrityksestä huolimatta. Viime vuoden voittaja Ensio Tanninen jäi kolmanneksi.

Kenian olympiajoukkue astui alas Mexicoon

Nairobi. — Kenian olympiajoukkue matkusti viime lauantaina Nairobista kohti Mexicoa tietoisena siitä, että kisakaupungin ohut ilmasto on heidän puolellaan, kun mitalitaistelut alkavat.

Joukkue on harjoitellut 2,440 metrin korkeudessa, joten se laskeutuu 200 metriä alemmaksi Mexicossa. Muiden maiden urheilijat ovat sen sijaan ennätysmäisen korkealla.

Joukkueen johtava nimi on tietysti Kipchoge Keino, joka tähtää kolmeen kultamitaliin: 1,500, 5,000 ja 10,000 metrillä. Pidemmillä matkoilla hänen hyvänä tukenaan on Naftali Temu, joka keskiviikkona juoksi 5,000 metrillä ajan 14.11.0. Tulos on ennätys niin korkealla saavutetuista ajoista.

Vahvoja nimiä joukkueessa ovat myös Tokion 800 metrin pronssimies Wilson Kiprugut ja estejuoksija Benjamin Kogo.

Maahockeyjoukkue, nyrkkeilijät ja ampujat ovat Kenian muut mitalitoivot. Asiantuntijat odottavat Kenialle viittä kultamitalia.

Clay kääntyi KO:n puoleen

Washington. — Cassius Clay on pyytänyt USA:n korkeinta oikeutta peruuttamaan tuomion, joka hänelle on annettu rangaistukseksi kieltäytymisestä sotapalveluksesta.

Clay syytti USA:n kutsuntajärjestelmää liljanvalkoiseksi ja rotuennakkoluulojen alaiseksi. Viime vuoden kesäkuussa Clay tuomittiin viiden vuoden vankilarangaistukseen. Hän on yhä vapaalla jalalla ja odottaa vastausta vetoomukseensa.

Suomesta lentokone

Helsinki. — Yhtä yllättävänä kuin maailmankuulun elokuvaohjaajan Alfred Hitchcockin päätöstä käyttää suomalaista maisemaa thrillerissään voidaan pitää tietoa suomalaisen DC-3 lentokoneen vuokraamista ohjaajan käyttöön.

Hitchcock filmaa Kööpenhaminassa uusinta filmiään Topazia Finnairista kerrottiin, että viime viikolla lähti DC-3:n mukana Tanskaan kapteeni Tapio Paukku ja lentoperämies Aaro Erkinheimo sekä lentomekaanikko Seppo Hämäläinen.

SUOMALAINEN AUTOKORJAAMO
EKO-GARAGE
382 Dawes Rd., Toronto 16, Ont.
(Ennen oli Cecil-Spadina nurkkauksessa)
Puhelin 751-1227
ERKKI KONTUNEN

Ilomäki Bros. Monument Co.
Huolella valmistamia kaikkia kivityöalaan kuuluvia töitä.
Puhelin 923-3798
506 Brunswick Ave., Toronto, Ont.

Ayriss Florist
LIMITED
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-3919
Olemme muuttaneet:
1695 Bayview Avenue
(Lähellä Eglintonia.)
TORONTO, ONT.

VIKING FOODS & IMPORTS
Suomalaisten lihajalosteiden valmistaja Torontossa
133 Laird Dr., Toronto 17, Ontario
Puhelin 425-0450
Myymme kaikkia laatuja tuoretta lihaa, lihajalosteita, säilykkeitä, juustoja, leipää y.m. ruokatavaraa suoraan tehtaalta. Aukioloajat: maanantai — torstai 8—6; perjantaisin 8—8 ja lauantaisin 8—5.

TURKU BAKERY
and Delicatessen
Puh. 463-3331 — Kot. 633-8028
281 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Valmistamme suomalaista ruoka- ja kahvileipää, liha- ja kaalipiirakoita, kymmentä eri laatua täytekaakkuja.
Myymme myös suomalaisia makkaroida, juustoja, sillejä ja makeisia.
AKE SAARINEN, omistaja

SOON KUULUMISIA

Sault Ste. Marie. — Maakunnan ja liittovaltion virkailijat kulkevat nenät pystyssä , sillä aikaa kun intiaanien oikeuksia väärin käytetään ja poljetaan aina vain alemmaksi.. Näin sanoi Mr Paul St.Jacques, liittovaltion intiaanien koulujen johtaja (Principal) Lakeshore Kiwanis Clubin päivällisillä Sault Ste. Marien Empire-Hotellissa.

Muutamien viikkojen ja erikoisesti viimeisien päivien aikana on kuultu riitelyä, että kuka on vastuussa? Ennen intiaaneille kerran kuussa tuotiin sairaanhoitaja lentokoneella huolehtimaan sairaista, mutta viime vuoden aikana ilman mitään sanomatta terveyshuolto vähennettiin, ja kun he vaativat siihen selitystä niin vastausta ei mistään saatu. Mitä kumminkin tapahtui kun liittovaltio nimitti eri paikkakunnille henkilöitä, jotka jakavat lääkkeitä intiaaneille, mutta useasti kävi niin että nämä lääkkeiden jakajat eivät voineet lukea eikä kirjoittaa englantia. Tulos oli kuten arvaatte surkuteltava, ja nämä henkilöt olivat vastuussa voimakkaiden lääkkeiden jakelusta sairaille ihmisille, eikä he ollenkaan tunteneet että minkälaisia pillereitä he antavat, jotka useasti näyttivät vain tavallisilta makeisilta.

Puhuja selosti että nämä valitut lääkkeiden jakajat tuotiin lentokoneella Sioux Lookaut'tiin lyhyelle kahden päivän kurseille, missä sairaanhoitajat opettivat sitomaan haavoittuneen sormen taikka lastottamaan murtuneen säären ja käsivarren. Sitten nämä oppilaat vietiin takaisin omille paikkakunnilleen ja valtion virkailijoitten puolesta sanottiin, että kurssilaiset tulevat selviytymään vaikka minkälaisesta hätätilanteesta mitä vain sattuu eteen tulemaan. 'Mutta he eivät voineet harjoittaa lääkintää ilman lääkkeitä". Intiaanien lääkintävirkailijat eivät ollenkaan ottaneet huomioon voimakasta protestia tästä kurjasta tilanteesta, vaan sitävastoin täyttivät koulujen klinikat lääkkeillä.

Voitte arvata tämän tilanteen kun otatte huomioon että meillä oli lääkintähenkilö joka oli saanut ainoastaan yhden vuoden koulusivistyksen, ja kahden päivän ensi-apu opetuksen. . . Ja toimi liittovaltion palkkaamana henkilönä voimakkaiden lääkkeiden jakajana? Puhuja kysyi, että onko tämä oikein? Mitä voitaisiin tehdä tilanteen korjaamiseksi? Me olemme kaikkemme koettaneet että tällainen väärin menettely lopetetaan mutta valtio ei kuuntele. Puhuja edelleen kysyi että mitä me voisimme tehdä?

Kun intiaaneja on kuollut tällaisen tietämättömän lääkinnän jälkeen niin ei ole tutkittu kuoleman syitä eikä myöskään kirjoitettu minkäänlaista kuolemansyyn todistusta, yksinkertaisesti vain viety maan poveen, ja vainajain mukana on hävinnyt kaikki todisteet. Kukaan ei voi sanoa mitä heille tapahtui, kuoliko hän luonnollisista syistä vai sopimattomien lääkkeiden käytöstä? Yksi vaarallinen ja oikein voimakas lääke mitä annettiin intiaaneille oli Chloromycetin Antibiotic jonka liiallisesta käytöstä kuolee. Tämän lääkkeen käyttö on kokonaan kielletty Yhdysvalloissa ja Canadassa. Lääkärit käyttävät sitä vasta sitten kun kaikki muut keinot ovat loppuun käytetty. Mr Paul St. Jacques edelleen sanoi, että intiaaneille on annettu syntyväisyyden ehkäisypillereitä kuin makeisia, joita ainoastaan lääkärit antavat sen jälkeen kun ovat henkilön tarkastaneet ja tulleet siihen johtopäätökseen, että niiden käyttö on tarpeellista. Puhuja vielä kysyi, että onko se luonnollista kun alkuasukas-naisille jaetaan tällaisia pillereitä mistä naiset eivät tiedä yhtään mitään? Sen minkä minä lakia tunnen niin ei kukaan muu henkilö saa lääkemääräyksiä valmistaa eikä antaa, ainoastaan ne jotka ovat hallituksen lupakirjalla toimivia apteekkareja tai farmaseutteja.

Ottawassa oleva liittovaltion lääkintä- ja terveyshuollon johtaja tri. H. A. Procto sanoi puhelinkeskustelussa soolaisille, saatuaan ensin tietoonsa mr Paul St. Jacquisin puheen, että intiaanit ovat viisaampia kuin valkoiset siinä suhteessa kun pitää ruveta lääkitsemään paikallisia sairauksia. Tri Proctor puolusti kovasti valtion lääkintämenetelmää intiaanein ja eskimoihin nähden, sanomalla, että siellä on yksi sairaanhoitaja viittäsataa henkilöä kohden. ja yksi lääkäri 1,500 henkilöä kohden.

Mutta mr Paul St.Jacques vastasi heti että hän varmasti voi oikeudessa todistaa, jonne hän toivoo pääsevänsä, että kaikki on totta mitä hän on sanonut sillä hän on kirjoittanut muistiin päivämäärät, potilaiden nimet ja vuoteiden numerot. Tri Proctor sanoi että lääkkeisiin, mitkä on lähetetty alkuasuikkaille, on joka pakkaukseen liitetty käyttöohjeet. Mutta St.Jacques vastasi että se on vain ajan haaskausta kun lääkkeiden jakajat ovat lukutaidottomia.

H. A.

TILASTOTIEDOT EIVÄT SELITÄ ELINKUSTANNUSMENOA OIKEIN

Viranomaiset vakuuttavat meille, että elinkustannukset ovat nousseet noin 50 prosenttia vuoden 1949 jälkeen ja mahdollisesti 125 prosenttia enen viimeisten maailmansotaa edeltäneen ajan jälkeen. Tämän pitäisi olla sopusoinnussa tilastotiedoissa keskinkertaisen henkilön kohdalla, mutta taitaisi olla todellakin vaikeaa löytää henkilöä, jonka henkilökohtaiset kokemukset vahvistaisi tämän oikeaksi.

Henkilöt, jotka ovat tarpeeksi vanhoja, voivat laittaa kuluttajien hintaindeksin koetukselle yksinkertaisin menetelmin. Voitteko elää tänä päivänä yhtä hyvin $225 tuloilla kuin elitte $100 vuonna 1949? Luulen, että vastaus on järkähtämätön — En. Samanlaisessa työssä oleva yhtäläisen perheen omaava ja saman ikäinen mies tulisi huomaamaan, että tänä päivänä $300 tuloilla eläminen olisi paljon vaikeampaa kuin $200 vuonna 1949 tai 100 dollarilla vuonna 1939.

Tähän on olemassa useampia syitä.

Ensimmäinen on se, että kuluttajan hintaindeksissä ei huomioida lisääntyviä tarpeita, vaan ainoastaan tarpeiden joiden oletetaan pysyvän muuttumattomina. Mutta todellisuudessa se mitä me nimitämme kehitykseksi saa aikaan jatkuvasti uusia tarpeita. Esimerkiksi työläinen, joka löysi kohtuuhintaisen kodin kaupungista, aikana jolloin oli käytettävissä halvat yleiset kulkulaitokset, ei tarvinnut autoa. Nykypäivän tyypillisessä tapauksessa ei ole mitään muita mahdollisuuksia kuin asua laitakaupungilla ja kulkea omalla autollaan työssä. Kolmekymmentä vuotta sitten työläisen ei tarvinnut koulutaa lapsiaan kuin kahdeksan vuotta, mutta nyt hän voi olla onnellinen jos selviää tästä kolmellatoista vuodella.

Lyhyesti sanottuna osa elinkustannusten noususta johtuu lisääntyvistä tarpeista, jotka nostavat elinkustannuksia siinäkin tapauksessa, että hinnat pysyisivät muuttumattomina.

Mutta jos annamme oikeudenmukaiset myönnytykset lisääntyville tarpeille ja sitten sovitamme kuluttajien hintaindeksin tämän perusteella, niin tulemme siltikin havaitsemaan, että hintaindeksi aliarvioi elinkustannuksissa tapahtuneita todellisia muutoksia.

Canadan hallituksen tilastotoimiston (D.B.S.) jotkut menettelytavat tietoja kerätessä ovat todellisuudessa epävarmoja, eivätkä anna oikeita vastauksia huolimatta siitä, kuinka tarkasti tiedot on koottu. Tämä pitää erikoisesti pikkansa asuntokustannuksista.

Asuntoindeksi koostuu sinänsä useista eri tekijöistä, kuten vuokrista, uusien kotien hinnoista, lainojen koroista, veroista, käyttötarpeista jne. Kun vertailemme näitä tekijöitä niin havaitsemme seuraavanlaisia järjenvastaisia kohtia.

Asuntoindeksin mukaan talon tänä päivänä ostaminen on puolta kalliimpi kuin vuonna 1949, mutta meille sanotaan, että lainojen korkomenot ovat vain 45 prosenttia korkeammat.

Nyt on työläisen budjettiin liitetyt korkomenot lisääntyneet kahdella eri tavalla. Ensiksikin, jos talo maksaa puolta enemmän, niin hänen lainansa täytyy olla puolta suuremman. Tämä jo sinänsä tarkoittaa 100 prosentin nousua korkomenoissa.

Tämän lisäksi ovat lainojen korot nousseet. NHA:n lainojen korot olivat vuonna 1949 viisi prosenttia ja nyt ne ovat yhdeksän prosenttia. Näin ollen nyt maksetaan $20,000 lainasta $1,800 korkoa vuodessa verrattuna vuoden 1949 $10,000 lainaan, josta maksettiin korkoa vain $500 vuodessa. Tämä jo yksistään osoittaa 230 prosentin lisäystä korkomenoissa, verrattuna hallituksen tietotoimiston 45 prosenttiin.

(Niille, jotka ovat mahdollisesti uteliaita tällaisen jättiläismäisen epätarkkuuden teknillisistä puolista, me tarjoamme seuraavaa teoriaa: Jos tietotoimisto on pysytellyt hellästi vaalimansa periaatteen kannalla ja valinnut, sanotaan vaikka 100 kotia ja on kerännyt tietojaan näistä samoista taloista vuosi vuoden jälkeen, niin vuonna 1968 se havaitsi, että useimpien kiinnityslainat ovat edelleenkin 5 prosentin korolla kuten ne olivat vuonna 1949. Mutta samanaikaisesti suurin osa lainasta on jo maksettu mikä seikka on puolestaan pienentänyt korkosumman yhteen murto-osaan sen alkuperäisestä koosta. Tämä huomattavasti pienentynyt korkosumma on oletetusti keskinkertaistettu paljon korkeampien korkomenojen kanssa, joita maksetaan uudestaan myytyjen kotien lainoista. Tämä on todennäköinen selitys siitä, miten hallituksen tietotoimisto pääsee epätodennäköisiin tuloksiinsa, mikä on tietenkin täysin hyväksymätön menetelmä arvioitaessa miten paljon ihmisten täytyy todellisuudessa maksaa. — Emil Bjarnason.

Torontonkuulumisia

Toronto. — Juhani Tervapään kuuluisan näytelmän mukaan, Suomi filmin valmistama elokuva Juurakon Hulda esitetään Don-haalilla torstaina, lokakuun 17 pnä kello 7.30 illalla. Siinähän on lystiä kerrakseen näin syksy hommain alkuun, että ei muuta kuin tuulta purjeisiin ja jokainen tekemään mainostusta, itse tulemaan ja toisia tuomaan silloin Don-haalille, läheltä ja kaukaa.

* * *

Sunnuntaina marraskuun 3 pnä on Don-haalilla laatikkopäivälliset klo 12.30 ip. Nehän ne ovat meitä ilossa ja elossa pitäneet, terveyttä ja pitkää ikää tuonut ja tämä on päämäärämme ja se on itsestään selvä kuin Manulle illallinen, että silloin jos koskaan on taas paikat ja vatsat täysi.

* * *

Eripuraisuudestaan kuuluisa suomalainen kansa oli kokoontunut aika hyvin mieskuoro Jussia kuulemaan Massey haaliin 27. 9. 1968 ja aivan oikein, se oli hyvää kuultavaa ja miehet oli rehtiä ja reiluja, toiset "jättiläismäisiä" kooltaan.

Ohjelman alku-osan laulut olivat hillittyjä, soinnukasta, kuin äidin tuuti-laulut tyynnyttääkseen katkeroituneen, lopussa muuttuen kimpaantuneeksi esim. "ne saa hypätä pyörälle jotka ovat meitä parempia", joka sai raikuvat aploodit.

Anteeksi, jos tämä nyt ei satu aivan naulan kantaan mutta kun ei ole tässä suuria oppimääriä arvostelijaksi, mutta jotakin pitää sanoa ainakin kiitos käynnistä ja tervetuloa jälleen Jussit. Tässä olisi meille täällä oppimista että ei tuota hyvää aikaa kulutettaisi niinkuin kulutetaan, vaan otettaisi Jussista oppia harjoittelemalla useammin ja suuremmin joukoin niin voisimme mennä Jusseille laulamaan tai he tulisivat tänne ja laitettaisi yhteiset jättiläis-laulujuhlat. Mutta siinä voi olla "mutta", ei saisi olla eripuraisuutta.

* * *

Lauantaina syyskuun 28 pnä olivat oppilaat 20 mailin marssilla, palaten osa loppumatkan sukkasillaan, City-haalilla esittämässä vaatimuksiaan.

* * *

Täällä kuoli Isak Sillanpää. Hän työskenteli metsäkämpillä ja sota-aikana Burlingtonissa Hydrolla.

Aikaisemmin kuoli Eino Snikkari. Hän oli aikoinaan työskennellyt Pohjois-Ontariossa. Häneltä jäi vaimo ja visi poikaa. Kepeät mullat haudallenne. — J. N.

Sosialismin inhimilliset arvot

(Jatkoa 2 sivulta)

Nykyisessä sosialistisessa maailmassa esiintyneistä vastoinkäymisistä huolimatta uskon, että se tie, jota pitkin ihmiskunta pyrkii eteenpäin irti köyhyydestä ja turvattomuudesta kohti tasa-arvoisuuden, kaikille tulevan aineellisen vaurauen ja henkiseen rikkauteen tähtäävää maailmaa, tulee yhä enemmän olemaan sosialistista tietä. Uskon tähän sen vuoksi, että nämä tavoitteet kuuluvat perustekijöinä sosialismin varsinaiseen aatesisältöön, jonka ydin on siinä, että kukaan ei käytä toista hyväkseen, ihminen ei alista ihmistä. Kun siitä pidetään kiinni, sosialismi voittaa.

— Uralilla Nizhnetgislkin muovitehtaassa on otettu käyttöön vaahtomuovia valmistava uusi valtava tehdasosasto, jossa kaikki työvaiheet on täysin automatisoitu. Tehdasosaston kokonaispintaala on kaksi hehtaaria. Sen valmistama vaahtomuovi menee erilaisten tuotteiden raaka-aineeksi aina puhelinkoneista päivällisastioihin ja leikkikaluihin saakka.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Neebingin kunnallisneuvostoon kuuluvan neljän kunnan edustajain keskustelukokouksessa viime torstaina tuli yksimieliseksi päätökseksi, että hyväksyttäessä kaksoiskaupunkien ja ympäristön kuntien liittäminen yhdeksi Lakehead-kaupungiksi tulee valita yhteinen pormestari sen sijaan kun Hardy raportissa esitetään puheenjohtajan nimitystä.

Tässä päätöksessä ilmenee periaatteellinen eroavaisuus suunnitelmasta. Maakunnan pääministeri mr. Robarts veiraillessaan täällä edusti alueellista hallintoa, joka valittaisiin Queens Parkin määräyksestä ja siltä pohjalta tulisi samaa tietä valittua puheenjohtajakin. Kaupunkien ja kuntien asukkaat tällä alueella haluavat itse valita pormestarit ja Lakehead kaupungin valtuusmiehet alueitaan tai kunnallisalueita edustamaan.

* * *

Aikamme Naiset-kerhon puolesta tiedotetaan viime viikolla pidetyn kokouksen perusteella, että osaston haalilla järjestetään vanhojen tavaroiden myynti lauantaina, lokakuun 12 pnä, kello 10 aamulla. Samoin haalilla valmistetaan lihapullapäivällinen sunnuntaina lokakuun 13 p. Tarjoilu alkaa kello 11.30 aamulla. Kaupunkilaisia ja ympäristön suomalaisia kehoitetaan jo etukäteen huomioimaan nämä, jotta voivat suunnata tulonsa näihin yhteisiin tilaisuuksiin. — ATH.

Valkoisten Biafralle antama apu kasvattaa katkeruutta Afrikassa

Lagos. — "Me emme halua teidän munakastikkeitanne ja vehnäjauhojanne", sanoi eräs nigerialainen upseeri sveitsiläiselle avunlähetystyöläiselle hiljattain. "Nämä ihmiset tarvitsevat kalaa ja garria. ja me pystymme antamaan niitä heille. Miksi ette etsi joitain nälkää kärsiviä valkoihoisia ja ruoki heitä."

Tämän kaltaisia lausuntoja kuullaan aina useammin Nigeriassa nyt kun Biafran yritykset erota Nigerian liittovaltiosta näyttävät olevan romahtamaisillaan 15 kuukautta kestäneiden taistelujen jälkeen.

Näistä lausunnoista kuvastuu syvällinen katkeruus, ei ainoastaan Nigeriassa vaan muuallakin Afrikassa, valkoihoisia eurooppalaisia ja amerikaklaisia kohtaan, jotka riensivät antamaan apuaan Biagralle, vaikka suurin osa avusta lähetetäänkin humaanisin perustein.

Nairobin, Addis Ababan, Khartoumin ja Lagosin poliittiset johtajat näyttävtä omaksuneen samanlaisen kannan — että ulkopuoliset ovat jälleen sekaantuneet Afrikan asioihin.

Nyt on todisteita siitä, että vuolaasti virrannut länsimaiden sympatia ei auttanut Biafraa yhtään sen pyydettyä tukea itsenäisyydelleen. Algeriassa viime kuussa pidetyssä Afrikan yhtenäisyysjärjestön huippukokouksessa annettiin Nigerian hallitukselle raikuva luottamuslause ja Biafra jäi melkein ilman ystäviä tai toivoa minkäänlaisesta tarkoitustaan vastaavasta avusta.

Biafran johtajalle majuri Odumegwo Ojukwulle annetaan tavallisesti suurta tunnustusta länsimaissa hänen toinen toistaan seuraavien diplomaattisten voittojensa johdosta ja mestarillisesta propagandasta, joka on herättänyt syvää myötämielisyyttä biafralaisia kohtaan länsimaisissa piireissä.

Mutta suurin osa Afrikasta ei katso asioita tässä valossa, kuten avunlähetystyöläiset, joita on mennyt Biafraan ja Nigerian muihin osiin virtaamalla, ovat saaneet huomata hämmästyen ja tyrmistyen.

Nälkä ja muut ihmisten vaivat eivät herätä läheskään samanlaisia tunteita täällä kuin jossain muualla ja varsinkin rikkaimmissa ja onnellisimmissa oloissa. Ympäri Afrikkaa on hmisiä, jotka elävät nälkäkuoleman partaalla syntymästään kuolemaansa asti. Afrikkalaista kohtaa kuolema useammiten nopeammin kuin ihmisiä, jotka elävät muualla.

Useissa eri Afrikan osissa ihmiset ovat onnellisia jos puolet heidän lapsistaan säilyvät hengissä taudeilta ja nälkäkuolemalta. Useissa paikoissa annetaan pienempien lasten kuolla nälkään ensimmäiseksi kun ruokavarat ovat vähissä.

Afrikkalaiset rakastavat lapsiaan yhtä paljon kuin muutkin ihmiset, mutta kuolema siellä on jokapäiväinen asia; jos perheen jonkun jäsenen täytyy kärsiä nälkää, niin se on nuorin, koska hänen ruokaansa ja vaatteisiinsa on tehty kaikkein pienin sijoitus. Tämä on totta esimerkiksi Kongossa ja Sudanin eteläosissa, jossa ihmisten tuhoaminen on laajempaa ja kauemman kestänyttä kuin Biafrassa tai Afrikan muissa osissa.

Maanantaina kuitenkin tiedoitettiin Lagosista, että Nigerian Ibo-heimon alueilla, jossa on sanottu olevan miljoonia biafralaisia nälänhädässä, on rehoittavia viljavainioita. Entisestä Biafran pääkaupungista Enugusta etelään sijaitsevalla alueella tavattiin myös satoja ilmeisesti hyvin ravittuja siviilihenkilöitä palaamassa takaisin savimajakyliinsä, joista liittovaltion asevoimat ovat valloittaneet toisia vasta viikko sitten biafralaisilta "viimeiseen hengenvetoon taisteluissa."

Näitä huomioita teki panssariautoilla kuljetettu kansainvälinen tutkijaryhmä, joka ulotti matkansa syvälle Ibo-heimon alueelle.

Kaikkialla viidakkoteiden ja kulkuväylien varsilla oli nauravia naisia ja lapsia, jotka puhelivat Nigerian hallituksen sotilaiden kanssa kun kansainvälinen tutkijaryhmä jatkoi matkaansa kohti biafralaisten etulinjoja.

Noin 12 mailin päässä biafralaisten etulinjoista, siis tykistötulituksen päässä olevassa Ishiago-nimisessä kylässä annettiin piilosta palanneiden kylänvanhinten toimesta paikallisien joukkojen komentajalle lahjaksi vuohia, appelsiinejä ja jämssijuuria.

Liittohallituksen paikallisten joukkojen komentaja majuri Abdullahi Shelleng palautti lahjat.

Avustustyöläisten kerrotaan olevan taistelualueen eri puolilla ja joutuvan siellä nigerialaisten kanssa yhä enemmän väittelyyn kuljetuskysymyksistä. Kaikki merkit viittaavat myös siihen, että eversti Ojukwu'n kampanja on saanut Biafralle huomattavaa sympatiaa länsimaista mutta menettänyt kannatuksen afrikkalaispolitiikkojen keskuudessa.

HENGELLISET KOKOUKSEMME
jatkuvasti Siion Rukoushuoneella, 122 Powell St., Vancouver, B.C., keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 7.30, sunnuntaisin klo 7 illalla.
TERVETULOA!

Jouluksi Suomeen
OSALLISTUKAA ILONTAYTEISEEN JOULUHUVIMATKAAN!
KUNGSHOLM...JOULUKUUN 5 p:nä, 1968
New Yorkista Göteborgiin, josta erinomaiset yhteydet eri puolille Suomea.
Matkan johtaja Kristian Haakonsen.
Matkatavarat voidaan lähettää suoraan New Yorkista Helsinkiin tai Turkuun.
JOULUKSI SUOMEEN 15 PROS. ALENNUKSELLA
Jos ostatte meno-paluulipun samanaikaisesti saatte 15%:n alennuksen säästöluokan one-way-hinnasta. Europpaan olo saa kestää 35 päivää. Säästö turistiluokassa on $76.—ja I luokassa $114.
MUUT LAIVAVUOROT
New Yorkista:
GRIPSHOLM — lokak. 19, 1968 — kesäk. 4, 1969
KUNGSHOLM — toukok. 29, 1969 (Suomi huvimatka)
— elokuun 14, 1969
Göteborgista:
GRIPSHOLM — marrask. 12 1968 — kesäk. 28 1969
KUNGSHOLM — tammik. 7, 1969 — kesäk. 18, 1969
— elokuun 29, 1969
SAFETY INFORMATION
The GRIPSHOLM and KUNGSHOLM, both registered in Sweden, meet International Safety Standards for new ships developed in 1960, and meet the 1966 fire safety requirements.
Kääntykää matkatoimistonne puoleen tai suoraan
Swedish American Line
MONTREAL 1, QUE., CANADA ... 465 St. John Street
WINNIPEG 2, Man., CANADA Dahl S.S. Agcy., Ltd., 325 Logan Ave.

KUINKA USA RIISTÄÄ MUUTA MAAILMAA?

Kapitalististen maiden valuuttojen epävakaisuus on kuluvana vuonna saavuttanut epäilemättä maailmanennätyksen, kirjoittaa itäsaksalainen Die Wirtschaft-lehti äsken ilmestyneessä numerossaan. Ensimmäisen kerran kapitalismin historiassa kolme sen tärkeintä valuuttaa, nimittäin dollari, punta ja Ranskan frangi ovat lyhyin väliajoin tai miltei samanaikaisesti vakavasti uhattuna. Painopiste on tällä hetkellä Ranskan frangissa. Englantilaiset osiantuntijat puolestaan eivät suinkaan pidä poissuljettuna punnan toista devalvointia. Dollarin kohtalo taas kytkeytyy paitsi puntaan ja frangiin, myös kullan hintaan. Tämän viimeksi mainitun ympärillä kamppailu dollarin kurssista viimeisessä vaiheessa käydään.

Maailmanpankki on äsken ilmestyneessä julkaisussaan (Finance and Development n:o 2) esittänyt katsauksen maailmassa vuoden 1948—67 välisenä aikana toimeenpantuihin kansallisten valuuttojen devalvointeihin ja saanut seuraavan lukusarjan: Oseaanissa ja Pohjois-Amerikassa 4 maata on devalvoinut keskimäärin 5.2 pros., Euroopassa 20 maata — devalvointiprosentti keskimäärin 23 pros, keski-idän osalta tilasto osoittaa 12 maata — 46.1 pros., Afrikka 36 maata — 47.6 pros., Aasia (ilman Japania) 14 maata 46.1 pros ja latinalainen Amerikka 23 maata 62.2 pros.

Maailmanpankin 109 jäsenmaasta yli 2/3 on devalvoinut kolme tai useamman kerran valuuttansa. Kaikista maista noin 2/3 on devalvoinut valuuttansa keskimäärin yli 40%. Merkille pantavaa on, että Euroopan kapitalistisissa maissa devalvointien lukumäärä on suurempi kuin esimerkiksi latinalaisen Amerikan maissa. Tässä yhteydessä on mainittava, että USA:n dollaria ei ole devalvoitu kertaakaan sitten vuoden 1934 tammikuun. Tämä johtuu mainittuna aikana USA:n määräämästä kullan ja dollarin pakkokurssista joka on ollut yli 34 vuotta yhtä mittaa yksi kultaunssi (31.1 grammaa) yhtä kuin 35 dollaria.

Muiden — koko kapitalistisessa maailmassa — on ollut ja on edelleenkin määrättävä valuuttansa vaihtosuhde dollariin em. kulta/dollari-pakkokurssin perusteella ja tämän perusteella edelleen valuuttansa vaihtosuhde muihin valuuttoihin. Kun jokin kapitalistinen maa on joutunut pysyviin maksutasevaikeuksiin, on sen ollut pakko, selviytyäkseen ulkomaisista maksuistaan, devalvoida valuuttansa. Devalvointi on se tie, jonka avulla voimakkaimmat pääomaryhmät ovat lisänneet enimmäisvoittojaan. Mutta se on ollut samalla myös tie, jonka avulla USA on riistänyt koko muuta kapitalistista maailmaa.

Yhtä kiistaton kuin on kullan yli 34 vuotta vanhan hinnan aliarvostus on sitä myös dollarin yliarvostus. Kun dollarilla saa USA:ssa (sen kotimaisenkin arvon heikkenemisen huomioiden) tavaraa vain dollarin verran, niin sen ostovoima Euroopassa on 1.5 dollaria (Oslon yliopiston dosentti J. Voghtin eräs laskelma), latinalaisen Amerikan maissa ehkä 2—3 dollaria, Afrikassa 3 dollaria ja Aasiassa ehkä vieläkin enemmän.

USA:lla on ollut tapana myöntää melkoisen suuria luottoja varsinkin kehitysmaille ns. kotimaanvaluuttatilejä vastaan, toisin sanoen USA on myöntänyt dollariluoton amerikkalaisten tavaroiden ostamiseksi jollekin kehitysmaalle. Tämä velka on ensin kirjattu saajamaan valuutassa ao. keskuspankkiin. USA:n olisi pitänyt käyttää näitä tilejä sitten aikanaan saajamaan tuotteiden ostoon. Se ei ole kuitenkaan menetellyt näin, vaan pakottanut saajamaan muuttamaan kotimaan valuutoissa pidetyn tilin pitkäaikaiseksi korolliseksi dollariluotoksi, joka on maksettava takaisin dollareissa.

Suomenkin suhteen USA on menetellyt näin. Se sai USA:lta dollariluottoja sodan päättymisen jälkeen amerikkalaisten Eurooppaan jääneiden sotavarastoylijäämien ostamiseksi. Näillä luotoilla ostetut tavarat käsittivät erämaantelttoja, lumikenkiä, moskiittoverkkoja, spriilamppuja, homehtunutta tupakkaa, ylijäämähinaajia ym. kamaa. Luotoista pidettiin kirjaa Suomen Pankissa ns. kotimaanmarkkatileillä. USA ei kuitenkaan ostanut näillä markoilla Suomesta mitään, kuten oli alunperin tarkoitus. Ministeri Rainer von Fiandtin ollessa Suomen Pankin pääjohtajana mainitut markkatilit muutettiin pitkäaikaiseksi korolliseksi dollarivelaksi, jota Suomi maksaa vielä tällä hetkelläkin.

CIA:n vakoilijoita vangittu Kuubassa

Havanna. — Kuuban valtion turvallisuuspalvelu on vanginnut 18-miehisen CIA:n vakoilijaryhmän. Vakoiluverkon järjestäjänä toimi CIA:n asiamies Manuel Garcia Ramines, joka on saapunut Kuubaan laittomasti, ilmoitti Granma-lehti viime lauantaina.

Vakoilijat kokosivat taloudellisia tietoja mm. kauppa-alusten sijaintipaikoista sekä myös Kuuban asevoimista. Asiamiehiltä löydettiin aseita sekä vakoiluvälineitä. Heidät on luovutettu Havannan vallankumoustuomioistuimen huostaan, kirjoittaa lehti.

Tilatkaa Vapaus

J. A. L.

Syvällä surulla ilmoitan, että rakas aviopuolisoni

Johan Arvi Lahti

nukkui ikilepoon väikean ja pitkäaikaisen sairauden murtamana Memorial sairaalassa Sudbury'ssa, Ont., syyskuun 1 pnä 1968.

Lähinnä kaipaamaan jäimme minä, vaimonsa ja kolme poikapuolta perheineen: Taisto Ellmen, Veikko Ellmen ja Hugo Ellmen sekä laaja toveri- ja tuttavapiiri täällä Keski-Ontariossa ynnä muualla.

Edesmennyt elämäntoverini oli syntynyt Raahessa, O. L. Suomessa, joulukuun 10 pnä 1894. Sieltä siirtynyt Canadaan 1924. Yhtyi Vapaus-kustannusyhtiön palvelukseen 1927, työskennellen käsi- ja konelatojana useita vuosikymmeniä, kunnes korkean iän ja sairauden saavuttaessa tuli jättää työt ja tehtävät nuorempien käsiin.

Näin siis saapui Arvilleni elämän ilta ja ikuinen lepo. Vilpittömällä rakkaudella ja sanoinkuvaamattomalla kaipauksella muistelen sinua iäti.

AINO.

KIITOS

Sydämellinen kiitos teille kaikille, joilta sain myötätuntoa ja tukea tänä elämäni raskaimpana aikana. Erikoinen kiitos toverille, Sukselle ja Koivulalle, lämminhenkisistä ja kauniista muistopuheistanne rakkaimpani hautajaistilaisuudessa. Samoin kiitän CSJ:n Sudburyn osaston naiskuoroa ja johtajaansa Lailaa hyvinvalituista ja syvästivaikuttaneista lauluista. Kaunein kiitos myös monille ystävillemme, Arvin entisille työtovereille y.m. ihanista kukkalähetyksistä ja Cancer Society'lle tehdyistä lahjoituksista Arvin muistolle. Kiitos myös Suomalaiselle Järjestön paikalliselle osastolle, Kirjailtajien Unioille, Vapaus-kustannusliikkeen johtokunnalle sekä Carswell Printing Co. ammattitovereille, Toronto, Ont. Ihanista kukkalaitteista, joilla muistitte edesmennyttä järjestötoveria, ammattitoveria, ystävää ja rehtiä työmiestä, jolta näin vuorollaan kone seisahtui, "kasti" jäi syrjään ja "haka" hyllyn käsistään.

Ystävällisyydestänne sekä avustanne teitä kaikkia kiittäen,

AINO LAHTI
c/o Hugo Ellmen
15 Avis Cres., Toronto 16, Ontario

KAKSI PAPERITEHDASKAUPPALAA TYÖLÄISTEN KÄSISSÄ QUEBECISSA

Quebecin työläisten kasvava taistelumieli ja solidaarisuus tulee parhaiten ilmi Dominion Tar and Chemical-yhtiön (Domtar) omistamien East Agnus ja Windsor paperitehtaiden 1,200 työläisen lakkotilanteesta sekä maakunnan omistaman väkijuomakontrollilautakunnan (Q-LB) 3,000 työläisen lakosta.

Paperimassan ja paperin valmistajien ammattiyhdistyksen (CNTU) jäsenet ottivat haltuunsa East Agnusen paperitehtaan ja määräsivät yhtiön päävartijan ja kaksi hänen apulaistaan poistumaan tehtaan alueelta. Näiden työläisten ammattiveljet järjestivät päivää aikaisemmin mielenosoituksen noin 15 mailin päässä sijaitsevalla Windsor-paperitehtaalla. Pinkerton Agencyn vartijoita näyttäytyi siellä "tuurataksen" myös yhtiön palkkaamia vahtimiehiä. Lakkolaisten mielenosoitus sai Pinkertonin suostutelluksi vetämään miehensä pois Windsor-paperitehtaalta.

Näiden paperitehdaskauppaloiden yhteinen asukasluku on 13,000. Lakoista on syntynyt näiden yhdyskuntien asukkaiden yhteinen taistelu Domtaria vastaan. Domtar on osa englantilais-amerikkalaisesta monopoliyhtymästä, Argus-yhtymästä. Windsor-paperitehtaan lakkolaiset selittävät, että "Domtar ei määräile tällä enään yhtään mistään." Kun maakuntapoliisit saapuivat tänne, niin paikalliset kunnallisvirkailijat ehdottivat, että he palaisivat Montrealiin ja he tekivät niin. Eräs yhtiön johtajista on valittanut, että East Agnusissa "lakkolaiset ovat ottaneet haltuuna koko kauppalan." Hän sanoi myöskin, että sen jälkeen kun lakko alkoi heinäkuun 18 päivänä, yhtiön johtohenkilöt ovat varoneet paperitehtailla menoa, "jottei meitä voitaisi syyttää työläisten provosoimisesta."

Hänen tekohurskautensa on aivan ilmeistä, sillä Domtar provosoi työläisiään viime helmikuussa vaatiessaan vuoden jatkoa työehtosopimukseen, joka muuten umpeen tämän vuoden toukokuun 1 päivänä. Ammattiyhdistys kieltäytyi hyväksymästä tätä vaatimusta ja vaati puolestaan jäsenilleen 35 senttiä tuntipalkankorotusta saadakseen East Agnus- ja Windsor-paperitehtaiden työläisten palkat samalle tasolle maakunnan muiden paperitehdastyöläisten kanssa. Domtar vastasi pitkällisten kiertelyjen jälkeen ainoastaan 18 sentin palkankorotuksella, joka on kehittynyt yhtiön nykyiseen neuvotteluista kieltäytymis-taktiikkaan uhkaamalla sulkea pysyväisesti molemmat paperitehtaat.

Hiljattain 1,200 työläiselle Domtarin toimesta lähetetyssä kirjeessä koetetaan rikkoa työläisten solidaarisuus. Yhtiö väittää siinä, että 35 sentin tuntipalkankorotus tulisi nostamaan tuotantokustannukset niin korkealle, jottei yhtiölle jäisi muuta mahdollisuutta kuin lopettaa molempien tehtaiden toiminta. (Muistettavaa on, että Massey-Ferguson, joka on yksi Argus-yhtymän haaraliikkeistä, käytti samaa uhkausta lakkolaisia vastaan aikaisemmin tänä vuonna Toronton tehtaalla.) Domtar on viime aikoina sijoittanut $15,000,000 näiden paperitehtaiden nykyaikaistuttamiseen ja eroittanut työstä 250 työläistä sekä lisännyt paperimassan tuotantoa 100 tonnilla vuorokautta kohti.

Ammattiyhdistyksen virkailija Gay Ferland on tuominnut yhtiön harjoittaman lakkolaisten peloittelun. Hän on kehoittanut Quebecin maa- ja metsäministeri Claude Gosselinia pakoittamaan Domtarin peruuttamaan "uhkauksensa paperitehtaien sulkemisesta." Gosselin edustaa Quebecin lainlaatijakunnassa vaalipiiriä, johon lukeutuvat myöskin East Agnus ja Windsor-paperitehtaat.

Union Nationale-puolueesta koostuva hallitus käyttää kaikesta huolimatta samoja monopolimenetelmiä provosoiden ja peloitellen maakunnan omistaman väkijuomakontrollilautakunnan 3,000 työläistä, jotka ovat olleet lakossa kesäkuun 29 päivästä lähtien. Maakunnan työministeri Bellemere, joka joutui syyskuussa 35,000 rakennustyöläistä käsittäneen yksipäiväisen lakon kohteeksi, on uhannut, että maakuntahallitus harkitsee väkijuomien myynnin yksityisten käsiin siirtämistä, erikoisesti sekatavarakauppojen. Hallitus on huolehtinut väkijuomien myynnistä tähän asti noin $100 miljoonan vuosivoitolla.

Domtarin tavoin QLB käyttää vuorottelutyöformulaa, mahojen neuvottelumenettelmiä ja neuvotteluista kieltäytymistä, minkä huipentumana on työläisten peloittelu "laitoksen sulkemisella" uhaten. Tämä hallituksen kovan linjan ohjelma on havaittavissa myöskin käynnissä olevissa 70,000 opettajan ja yli 100,000 sairaalatyöläisen palkka- ja työehtosopimusneuvotteluissa.

Quebecin työläiset saavat laajaa tukea ammattiyhdistysliikkeeltä ja yleisöltä. Tähän mennessä on noin 20,000 henkilöä allekirjoittanut anomuksen, että lakon sopimusneuvotteluihin nimitettäisiin puolueeton välittäjä. Montrealin arkkipiispa Paul Gregoire on lahjoittanut lakkorahastoon $600. Äskettäin Montrealissa pidetyssä Quebecin työväenliittojen kuuluvien unioiden 2,000 jäsentä päätti kannattajineen liittyä CNTU:n unioihin lupaamalla solidaarista ja rahallista tukea lakkolaisille. Kokouksessa kerättiin $7,000 lakkokassaan. Lahjoituksia saatiin mm. opettajien järjestöiltä, sairaalatyöläisten ammattijärjestöiltä ja monilta muilta huomattavilta yhdistyksiltä.

Puhuessaan lakkolaisten kokouksessa Quebecin yleisen oppilasjärjestön edustaja sai osakseen voimakkaita suosionosoituksia kun hän sanoi, että Quebecin oppilaat "käyvät samaa taistelua kuin tekin, samaa systeemiä vastaan maakunnan yliopistoissa."

Quebecin työläiset julistavat olevansa päättäväisiä "jatkaessaan taisteluaan Union Nationale-hallituksen riistävää palkkaohjelmaa vastaan."

Nämä työläiset ovat kärsineet kahdeksan kuukautta kesteneistä tuloksettomista palkkaneuvotteluista taistellessaan paremman palkan puolesta. Heidän keskinkertainen kotiinsaava palkkansa on $68 viikossa. (Keskinkertainen palkka ilman pidätyksiä on $80.30 viikossa.) Ekonomit ovat arvioineet, että QLB saa voittoa 93 senttiä jokaista kustannusdollaria kohden. Vuosina 1964-65 Quebecin väkijuomahinnat olivat 7.4 ja 12.6 prosenttia korkeammat kuin Ontariossa, mutta QLB:n työläisten palkat olivat 20 prosenttia alhaisemmat verrattuna ontariolaisten ammattiveljien palkkoihin.

Quebecin työläisten taloudellisia taisteluja käydään maakunnan yhä pahenevassa työttömyystilanteessa. Quebecissa on nyt Canadan korkein työttömyysprosentti. Jokaisesta viidestä canadalaisesta työttömästä on kaksi Quebecissa ja siellä on kaksi kertaa se määrä työttömiä mitä on esimerkiksi Ontariossa. Maakunnan pääministeri sanoi viime lokakuussa lainlaatijakunnassa pitämässään puheessa, että "epävarmuus ei johdu vaatimuksista, kaikilla on oikeus vaatia. Kukaan ei voi väittää, että $125 viikossa ansaitseva työläinen ansaitsee liikaa kun otetaan huomioon hänen sitoutumuksensa ja elinkustannukset." Mutta Quebecin hallitusmiehet eivät puhu tällä tavalla QLB:n työläisille, jotka ovat lakossa hallitusta vastaan.

Samassa Montrealissa pidetyssä kokouksessa, josta mainittiin ylempänä, lakkolaiset ja heidän kannattajansa tuomitsivat molemmat vanhan linjan puolueet, Union Nationalen ja oppositiossa olevan Quebecin liberaalipuolueen, jonka edustaja yritti esittää puoluetansa lausunnon lakkolaisille, mutta antoi periksi saatuaan osakseen valtavia vastalausehuutoja. Kokous keskeytyi useaan kertaan pitkien "Le Quebec au travailleurs"-huutojen (Quebec työläisille) johdosta, mikä oli QLB:n työläisten tunnuslauseena vuoden 1965 lakon aikana, jolloin oli vallassa Lesagen liberaalipuolue.

"Television voimakkain isäntäpari", sanoo CBC-TV:n toimeenpaneva tuottaja tarkoittaessaan John Saywell'ia (vasemmalla) ja Patrick Watson'ia, jotka auttavat pitämään katsojat tietoisina siitä mitä tapahtuu Canadassa ja muuallakin maailmassa. Tämän CBC-TV:n sunnuntai-iltaisen "The Way It Is"-sarjan 68-69 esityskausi alkoi syyskuun 29 päivä. Tulevassa sarjassa nähdään 35 erilaista tunnin kestävää lähetystä sekä ainakin 10 myös tunnin pituista asiakirjoihin perustuvaa suurempaa näytelmää.

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Viime viikon suurimmaksi tapahtumaksi muodostui paikkakunnallamme juuri ovensa avannut ja kaikin puolin uudistetun jatkokoulun virallinen avajaistilaisuus. Tämä koulu, joka on Pohjois-Ontarion suurimpia, on saanut nimensä Canadan nykyisen kenraali kuvernöörin mukaan, Roland Michener Secondary School.

Tämä monipuolinen koululaitos rakennettiin kuluneen kahden vuoden aikana South Porcupinen entisen jatkokoulurakennuksen yhteyteen ja siihen mahtuu nyt toistatuhatta oppilasta. Koulun aloittaessa toimintansa uusissa tiloissa sen palveluksessa oli heti 55 akateemisen sivistyksen saanutta opettajaa, jotka tulevat opettamaan kaikkia monilukuisia aineita mitä tämänpäivän koulu- ja opetusohjelma vaatii.

Uutta koulua esiteltiin yleisölle ja tähän "openhaussi-iltaan" sanotaan osallistuneen parituhatta uteliasta katselijaa. Tätä koulua katseltaessa palautui varmaankin monen mieleen oma nuoruus. — Meidän suomalaisten "vanhojen taimareitten" osalle lankesi vain kaksi oppikirjaa, Lutherin vähäkatekismus ja raamatunhistoria. Näistä kirjoista piti olla "kuusalla" jos meinasi saada sen "akanottoluvan" ja jos sattui jotain pientä pahuutta tekemään, niin vanhemmat komentivat: "Otappa kirja käteesi ja lakki pois päästäsi". Jotta pienillä oppiarvoilla sitä on menty eteenpäin tämän maailman matkoilla.

Kyllä nykyajan nuorisolla on sellaiset oppimahdollisuudet, että kateeksi käy. Katseltaessa esimerkiksi tätä nykyistä South Porcupinen koulua siellä on kaikki mahdollisuudet eri työaloille. Siellä on sähkötyöverstas, puusepänverstas, on sähköhitsauspaja, jossa opetetaan hitsaamaan, juottamaan ja polttamaan metallia, siellä on $140,000 arvoisella koneistolla varusettu konepajaosasto, jossa opetetaan sorvinkäyttöä ja viilausta sekä asennusta, siellä on suurikokoinen autokorjaamo, jossa opetetaan automekanikkoja, siellä on talouskoulu kotitaloutta varten ja siellä annetaan opetusta kestokiharoiden ym. oppia naisten kauneushoitoalalla.

Kaikki nämä opetusalat on lisätty siihen ohjelmaan mikä oli vanhassa koulussa aikaisemmin. Tästä samasta koulusta ovat lähteneet monet kymmenet kansalaistemmekin lapset jatkamaan akateemisia opintojaan ja monet heistä ovat hyvillä toimialoilla ei ainoastaan täällä Canadassa vaan muissakin maailman maissa.

Tässä koulussa on myöskin kaksi eri voimistelusalia, joissa on mahdollisuus kehittää ruumiillista kuntoaan ammattiopettajien johdolla. Lisäksi siinä on eri luokkahuone musiikin opetusta varten ja siellä on $25,000 arvoiset musiikki-instrumentit.

Näin se on nykyaika pakkautunut tänne takamaillekin, jossa on vielä elossa yksi paikkakunnan ensimmäisistä opettajista, miss Bertha Shaw, jonka nimelle on omistettu yksi kylässämme sijaitseva uusi kansakoulu. Eikä Sylvester Kennedy osannut varmaankaan aavistaa mitä tulee tapahtumaan kun hän omilla varoillaan rakennutti jonkinlaisen "tervapaperisäntän", jossa pidettiin kylämme kansakoulua 55 vuotta sitten. Samalla paikalla on nykyinen Golden Ave. kansakoulu ja mr. Kennedylle on sen pihaan pystytetty muistomerkki. Hän taisteli koulua käymättömänä kansalaisena koulujen rakentamisen puolesta ja saavutti voiton, josta nykynuoriso voi hauttia. — H.

Dmitri Gudkov:

KUUBAN RIKKAUDET

Jo ammoisista ajoista Kuuba on merkinnyt miljoonille ihmisille rannattomia sokeriruokoplantaasheja ja sokeritehtaiden kymmeniä savupiippuja. Sen sijaan harvat teitävät että Kuuban kansantaloudessa on tärkeä sijansa myös vuoriteollisuudella.

Mataambran kuparikaivos, muutamia kymmeniä vähätuottoisia öljylähteitä Jatibonicossa ja Guanbossa sekä nikkelikombinaatti Nicarossa, siinä kaikki, mitä saarivaltion vuoriteollisuudella oli aikaisemmin käytettävissään. Vallankumous puhalsi siihen uutta elämää. Saarella perustettiin uusi nikkelikombinaatti Moaan. Neuvostoliittolaisten geologien avulla löydettiin uusia, runsaita öljyesiintymiä ja turvevaroja. Useita tuotannonaloja modernisoitiin ja samalla työn tuottavuus kasvoi voimakkaasti tuotantolaitoksissa.

Ja tulos. Kymmenen vallankumouksen jälkeisen vuoden aikana Kuuban vuoriteollisuus on yli kaksinkertaistanut tuotantokapasiteettinsa, ja vuoriteollisuuden tuotteet ovat tällä hetkellä toisella tilalla Kuuban viennissä. Kuubalaiset ovat oikeutusti ylpeitä vuoriteollisuudestaan, joka viimeisten viiden vuoden aikana on kehittynyt yli 11 prosentin tuotantolisäyksen keskimääräistä vuosivauhtia. Mutta heidän erityinen ylpeydenaiheensa ovat Moa ja Nicaro. Siellä tuotetaan nikkelikonsentraattia paikallisten lateriittimalmiesiintymien pohjalla, joiden muodostamat varat ovat 1,6 miljardia tonnia. Kuuban vuori- ja metalliteollisuuden ministeri Guzman Pasquale mainitsi hiljan, että niinä viitenä vuotena, jotka seurasivat vuonna 1959 toimeenpantua kansanvallankumousta, Kuuban nikkelituotanto lisääntyi 35 prosenttia. Vuonna 1965 se oli 6.4 prosenttia koko maailman nikkelituotannosta. Kuluvana vuonna Kuuban nikkelituotanto on kiivennyt maailmantilastoissa perätt kolmannelle sijalle.

Farmarit uhkaavat olla Ottawassa kauan aikaa

Belleville. — Ontarion farmarien union presidentti Walter Miller varoitti keskiviikkona, että farmarit voivat pysytellä Ottawassa siihen asti kunnes hallitus muuttaa ohjelmaansa maissin hintojen ja maahantuonnin suhteen.

"Parlamenttimäollä on paljon tilaa telttojen pystytystä varten. Me voimme pysytellä Ottawassa siihen asti kun lunta alkaa tulla," sanoi Miller.

Noin 100 Lounais-Ontarion farmaria oli traktoreineen matkalla Ottawaan ja he pysähtyivät täällä keskiviikkona. Farmareiden protestikulkueen toivotaan pääsevän Ottawaan perjantai-aamuksi.

Farmarit protestoivat USA:laisen maissin suurimittaista maahantuontia ja sen alhaisia hintoja vastaan. He vaativat hetikohtaista ulkolaisen maissin maahantuontikieltoa ja korkeampaa hintaa omalle maissilleen.

USA YRITTÄÄ HOLHOTA RAHAJÄRJESTELMÄÄ

USA:n kongressin eräs komitea on äsken hyväksynyt koko joukon suosituksia maailman umpikujaan ajautuneen rahajärjestelmän uudistamiseksi ja pelastamiseksi. Nämä suositukset on annettu eväiksi USA:n finanssiministeri Henry Fowlerille viime maanantaina Washingtonissa alkanutta kansainvälisen valuuttarahaston kokousta varten. Suositukset ovat todella mullistavia. Jos ne tulisivat hyväksytyksi ja toteutetuksi, USA saisi jälleen lujan otteen maailman rahatalouteen muiden maiden kustannuksella.

Ensimmäisen suosituksen mukaan perustettaisiin uusi kansainvälinen rahamekanismi, jonka yhteydessä kaikki maat — USA:ta luonnollisesti lukuunottamatta — tallettaisivat kultareservinsä valuuttarahastoon ja saisivat tästä vastineeksi SDR-paperivaluuttaa. Kullan hinta vapailla markkinoilla "vakautettaisiin" nykyiselle virallisella tasolla 35 dollaria unssilta tai sen alle. Keskuspankkien olisi pidettävä kiinni viime maaliskuun sopimuksesta, jonka mukaan ne kieltäytyvät edelleen ostamasta kultaa vapailta markkinoilta tai uutta louhittua kultaa tuottavista maista. Jos kultaa reserveissään pitävät pankit pelkäisivät, että niiden kultareservien arvo romahtaisi kullan hinnan laskiessa myös vapailla markkinoilla, olisivat kullan talletukset valuuttarahastoon takeina siitä, että ainakin nykyinen virallinen kurssi 35 dollaria unssilta oliis niille turvattu.

Tällä toimenpiteellä USA torjuisi uhkan kultareserviensä supistumista sekä kullan hinnan nostamista vastaan.

Toisessa suosituksessa mainitaan, että muiden maiden hallussa olevat dollarit ja puntatilit (balances) talletettaisiin niin ikään valuuttarahastoon SDR-paperivaluuttaa vastaan.

Tämä merkitsee sitä, että nykyinen kultadollaripariteetti (gold exchange standard) kumoutuisi siten, ettei USA:n tarvitsisi lunastaa kullalla ulkomaiden hallussa olevia dollareita.

Kolmannessa suosituksessa komitea mainitsee, että eri maiden valuuttojen vaihtosuhteen toisiin valuuttoihin sallittaisiin vaihdella nykyisen 1 prosentin asemesta 3—5 prosentin välillä. Käytäntöön tulisivat siten liukuvat valuuttakurssit.

Tämä ei koskisi dollaria.

Neljännessä suosituksessa kongressin komitea lausuu, että paras tapa korjata kansallisia maksutaseita olisi se että jokin maa jouduttuaan maksutasevaikeuksiin, saisi panna automaattisesti toimeen valuuttansa devalvoinnin.

Tämä ei myöskään koskisi USA:ta eikä dollaria.

Kongressin komitean suositukset vastaavat suurin piirtein niitä käsityksiä, joita finanssiministeri Fowler on jo ehtinyt esittää julkisuudessa ennen valuuttarahaston kokousta. Suositusten läpimenoon valuuttarahaston kokouksessa ei kuitenkaan uskota, sillä ne merkitsivät oikotietä rahajärjestelmän kaaokseen. USA:n finanssiministeri aikoo ilmeisesti esiintyä valuuttarahaston kokouksessa "voiman pohjalta". USA:lta puuttuu kuitenkin tällä kertaa kertaa tämä "voima". Vielä kymmenen vuotta sitten USA:n hallussa oli 2/3 kapitalistisen maailman rahakullasta. Nyt ovat osat vaihtuneet. Muun maailman hallussa on 2/3 kultareserveistä, kun sen sijaan USA:n hallussa on vain vajaa yksi kolmas osa."

Bertrand Quebecin pääministeriksi

Quebec. — Union Nationale puolueen lainlaatijakunta ryhmän kokouksessa valittiin keskiviikkona oikeusministeri Jean-Jacques Bertrand puoluejohtajaksi ja uudeksi pääministeriksi edellisenä torstaina kuolleen Daniel Johnsonin tilalle.

Mr. Bertrand on Quebecin 21. pääministeri. Hänen valintansa tehtiin kokouksessa mikä kesti vain 45 minuuttia. Kokouksen jälkeen mr Bertrand tiedoitti, että hän vierailee Pariisissa, kuten mr Johnsonin piti vieraileman, mutta varmaa päivänmäärää hän ei ole antanut.

Mr Bertnard sanoi, että hän tulee seuraamaan edeltäjänsä (mr Johnsonin) ja sen hallituksen ohjelmaa, ja että Quebecin-Ranskan suhteita on edelleen kehitettävä.

Hän sanoi maakuntahallituksen hyväksyneen kaksi- hallinnollista määräystä. Yksi niistä määrittelee, että edesmenneen pääministerin virallinen surukausi kestää lokakuun 10 päivään, ja että toinen Quebecin koillisosassa olevan Manicouaganin pato, jonka valmistumisjuhlien aikana edellinen päämınis-

Jatkuu siv. 5

Shirley Wilson'in

MUISTOLLE

Kuoli lokakuun 7 pnä 1967.

Olit kotimme armas tähti
mi siihen valoa loi.
Sinun kanssasi niin paljon lähti,
jota mikään ei korvata voi.
Rakkaudella aina muistaen,

Isä ja äiti
AURA ja LESTER WILSON

Nuku, Shirley, viime untasi
rauhaisaa,
ei surumme lepoasi häiritä saa.
Me ikävöiden sinua kaipaamme
ja rakkaudella muistamme.
Olit meille siskomme parhain.

SYLVIA, SUSEN, ROBBIE ja ROY.

SYDÄMELLISET
ONNITTELUMME
SINULLE

Pansy Isänäinen

syntymäpäiväsi johdosta toivottavat seuraavat omaiset ja tuttavat:

Kathy, Stanley ja Paul Isänäinen
Lempi ja Vili Sihlman
Saimi ja Väinö Järvi
Aino ja Henry Pitkänen
Martta ja Frank Enges
Laura ja John Lampi
Emma ja John Tuomi
Jalmari Salonen
Selma Jaakkola

KIITOS

Vilpittömät kiitokseni teille ystävät siitä tosiyllätyksestä jonka olitte järjestäneet minun syntymäpäiväni johdosta.

Suuret kiitokset tilaisuuden alkuunpanijoille ja ahkerille emännille pöydän antimista ja arvokkaasta lahjasta, joka muistuttaa ystävyydestänne.

Kiitos myöskin niille, jotka ottivat osaa lahjaan, vaan eivät olleet saapuneet.

Kiittäen,

PANSY ISÄNÄINEN
Kirkland Lake Ontario

OPPOSITIORYHMIEN 2 MIESTÄ BIAFRAAN?

Salamatkustajien tarkoitus on laskea luvatta liikennöivällä koneella Biafraan

Ottawa. — Keskiviikkona tiedoitettiin, että Canadan alahuoneen kaksi jäsentä lähti sunnuntaina salaiselle matkalle Biafraan. Heidän tarkoituksenaan on laskea Biafraan luvattomasti toimivalla lentokoneella.

Matkaan osallistuu Greenwood-vaalipiiriä edustava Andrew Brewin (NDP) ja Egmont-vaalipiiriä edustava tory, David MacDonald.

Torstaiaamuna ei ollut vielä tietoa siitä, voivatko he suunnitelmiensa mukaan suorittaa luvattoman maahanlaskun Biafraan.

Stanley Knowles (NDP, Winnipeg North Centre) sanoi haastattelutilaisuudessa, että matka on "yksityispäätöksen tulos", kummankin henkilön kohdalta saadakseen välittömästi tietoja Biafran tilanteesta, missä sanotaan olevan tuhansia ihmisiä nälkiintyneinä Nigerian sisällissodan johdosta.

Nämä miehet pitivät matkasuunnitelmansa salassa siksi, että saisivat paremman tilaisuuden laskea Biafraan, hän selitti.

Saatujen tietojen mukaan nämä "salaa" Biafraan lähteneet alahuoneen jäsenet aikovat lentää Amsterdamin kautta Fernando Po'on Nigerian rannikolle. Sieltä he aikoivat mennä lentoteitse Biafran alueelle.

Matkan järjestäjäksi on ilmoitettu Presbyterikirkon eräs virkailija. Mr. MacDonald on mainitun kirkon yksi pappi.

Tämä matka järjestettiin sen jälkeen kun oppositioryhmät olivat useita päiviä arvostelleet hallitusta siitä, kun se ei ole lähettänyt Nigerian hallituksen mielipiteestä välittämättä ruokatarpeita Biafraan. Liittohallitus katsoo, että sellainen yksipuolinen "avustustoiminta" voisi johtaa eräänlaiseen sotatilaan Nigerian ja Canadan välillä.

Toryjohtaja Robert Stanfield sanoi että konservatiivipuolue ei ole järjestänyt mr. MacDonaldin matkaa ja selitti, että hän ei sen järjestämistä tuomitse.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

jotka ilmestyvät

Lännen numero jouluk. 14. pnä
Itä-Canadan joulukuun 17. pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

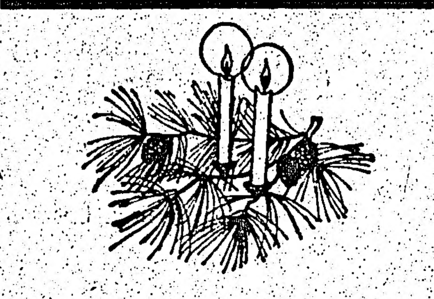

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille
tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille
ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!

K. S. Stanislavski:

Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa

447 SIVUA
HINTA NID. $2.60

K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".

Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen teatteritaiteen käytännön ammattitietoa.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing
COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

USA aikoo palkata aasialaisia omiensa tilalle Vietnamiin

Washington. — Pentagon on keksinyt uuden suunnitelman USA:n sotajoukkojen Vietnamista vähentämiseksi, palkkaamalla tuhansia aasialaisia näiden tilalle.

Tämän suunnitelman mukaan noin 22,000 vierasmaalaista tulisi astumaan rintaman taustatehtävissä olevan 7,400 amerikkalaisen tilalle ensi kesäkuuhun mennessä.

Suunnitelman yksityiskohdat ovat puolustusministeriön hiljattain senaattori Richard Russelille lähettämässä salaisessa kirjeessä. Russell on senaatin asevoima-valiokunnan puheenjohtaja.

Pentagon paljasti tämän suunnitelmansa pyytämällä Georgian demokraattia (Russellia) vapauttamaan puolustusministeriön hiljan laaditun lainlaisuudesta mikä rajoittaa palvelukseen otettavien työläisten määrä talousvuoden loppuun joka päättyy kesäkuun 30 päivänä.

Kirjeessä sanotaan, että tämä kongressin asettama rajoitus tulisi olemaan ristiriidassa Pentagonin suunnitelman kanssa, jonka mukaan palkattaisiin ulkomaalaisia amerikkalaisten rintamantakaisten joukkojen tilalle Vietnamiin.

Tämä menetelmä voi lopulta olla se tie, jonka kautta hallitus voisi vähentää asteittain joukkositoutumuksiaan Kaakkois-Aasiassa. Mutta tällä hetkellä on aikomus vapauttaa 7,400 USA:laista sotilasta muihin tehtäviin eikä heidän kotiin kuljettamistaan varten.

Tämän johdosta Pentagon voi totuudenmukaisesti sanoa, että ei ole olemassa mitään suunnitelmaa amerikkalaisten joukkojen vähentämiseksi aikaisemmin hyväksytystä korkeimmasta rajasta eli 549,500 sotilaasta. Mutta jos koe onnistuu, niin silloin voidaan palkata lisää aasialaisia, jotta voitaisiin vähentää USA:n joukkoja Vietnamissa ja Thaimaassa.

39 USAn pappia sai "pilleri-"kuria

Washington. — Kardinaali O'Boyle tiedoitti maanantaina niistä rangaistuksista, mitkä hän on antanut Washingtonin alueen 39:lle papille siitä kun he ovat hänen kanssaan eri mieltä syntyväisyyden ehkäisykysymyksessä.

Kardinaali O'Boyle jonka Kreikkalaiskatolisen kirkon hiippakuntaan kuuluu Distric of Columbia (missä Washington on) ja osa Marylandin valtiosta, sanoi kurinpidollisten toimenpiteittensä olevan "ehdottomasti tarpeellisia jos mielin täyttää juhlallisesti minun suoritettavakseni annetut tehtävät katolisen hiippakunnan paimenena ja opettajana."

Kiistan perustajana on paavi Paavalin ohjekirje missä kielletään keinotekoinen syntyväisyyden kontrolli. Jotkut papit ovat siitä asiasta eri mieltä, joidenkin seurakuntalaisten antaessa tukensa paavin pannajutusta eri mieltä oleville papeille.

Nyt rangaistuksen saaneiden pappien sanotaan jäävän, vaikka heidät on pidätetty monien papillisten tehtävien suorittamisesta, edelleen palkkalistalle ja saavat tarvitsemaansa apua. Samalla on luvattu, että täydellisen kääntymyksen tehtyään heille voi avautua mahdollisuus päästä takaisin niihin papillisiin tehtäviin, mistä heidät on nyt rangaistusmielessä kielletty. Rangaistuksiin sisältyy saarnauskielto, kielto synnintunnustusten vastaanottoon, kirkkonsa tehtävien täyttämiskielto jne.

Bertrand Quebecin pääministeriksi

Jatkoa siv 4

teri kuoli, saa Johnson-nimen.

Eräissä tietoisissa piireissä ennusteltiin keskiviikkona, että Ottawan ja Quebecin väliset suhteet tulevat tuntuvasti paranemaan nyt kun Jean-Jacques Bertrand tuli pääministeriksi Daniel Johnsonin tilalle.

Bertrandista on sanottu, että vaikka hän tukee ranskalais-canadalaisten kieli- ja kulttuurioikeuksien lujittamista, hän on kuitenkin federalisti, eli liittovaltion kannattaja.

Apua, äiti!

"Mitä tekisit Marika, jos yhtäkkiä suutelisin sinua."
"Huutaisin äitiä apuun."
"Ja mitä sitten tapahtuisi?"
"Ei mitään. Äiti on ulkona."

HILLPORT TAXI
24 TUNNIN PALVELU
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Raadeltu miehen ruumis löydettiin metsästä

Mustan karhun arvellaan tappaneen hänet metsäpolulla lähellä reservaatio-kylää

Atikokan. — Tämän paikkakunnan lähettyvillä olevasta metsästä löydetty mies tuli surmatuksi ja osittain syödyksi suuren mustan karhun toimesta, selittävät Ontarion maakuntapoliisit täällä.

Konstaapeli R. J. McMillin sanoi tiistaina, että 53-vuotiaan Jack Ottertailin raadeltu ruumis löydettiin puolen mailin päästä Neguaguon intiaani reservatiokylästä, noin 35 mailia Atikokanista lounaaseen. Ruumiin löysi kylän etsintäjoukkue.

Karhu, jonka uskotaan tappaneen Ottertailin, oli vain 15 jalan päässä ja sen ampui eräs etsintäjoukkueeseen osallistunut intiaani. Se oli 300 paunan painoinen musta karhu "mikä oli ilmeisesti vartioimassa saalistaan", selitti mr McMillin.

Poliisin kertoman mukaan karhun surmasi Arthur Geyschick, mainitulta reservaatioalueelta. Kun ammuttu karhu oli urospuolinen niin tämä poistaa yleisesti annetun selityksen, miksi musta karhu hyökkää ihmisen kimppuun — että se tekee sen pentujensa puolesta.

Poliisin antaman selityksen mukaan kuolemansyyntutkimus on todennut, että Ottertail kuoli karhun raatelun aiheuttamaan verenvuotoon ja "shockiin".

Ottertailin ruumis oli osittain lehtien, oksien ja sammalten peittämä. Verinen pusero ja verijäljet johtivat etsintäjoukkueessa olleen Gerald Treblen ruumiin luo.

Poliisin kertoman mukaan mr. Ottertail lähti sunnuntaiaamuna kävelylle ja kun hän ei tullut takaisin, niin hänen jälkeensä lähetettiin etsintäjoukkue. Hänen uskotaan tulleen vastatusten karhun kanssa metsäpolulla ja puolustaneen itseään, vaikka hänellä ei ollut asetta.

"Me emme saa todennäköisesti koskaan tietää mitä todella tapahtui. Sen tiedämme kuitenkin, että karhu raahasi hänet polulta metsään."

Kukaan ei voi antaa selitystä karhun hyökkäyksestä. Kuitenkin on kiinnitetty huomiota siihen, että alueella on vähän marjoja ja muita ruokavaroja ja siksi on useita karhuja liikuskellut asuntokeskusten lähettyvillä.

Naisten syrjintä olisi lopetettava, sanoo CLC

(Jatkoa sivulta 1)

asiakomissionin tehtävänä olisi huolehtia siitä, että työantajat maksavat naistyöläisille saman palkan mikä siitä maksetaan miestyöläisillekin, ja että naiset saisivat samanlaiset mahdollisuudet työhön otettaessa ja työpaikalla kohoamisessa.

Tälle komissionille olisi varattava tilaisuus tutkia menettelytapoja työllisuuslaitoksissa ja suorittaa tutkimuksia valituksista. Sen käyttöön olisi annettava riittävästi varoja ja työvoimaa tehtävänsä kunnollista täyttämistä varten", hän sanoi.

Hän suositteli myös sitä, että liittohallituksen toimesta laadittaisiin oikeudenmukaisten työvoimakysymysten laki. Se laki kieltäisi niin uniot kuin työantajatkin syrjimästä millään tavoin naisia, hän selitti.

Puhuen työmaalla tapahtuvasta syrjinnästä mr. MacDonald sanoi, että sellaisissakin teollisuuslaitoksissa, missä on enemmistö naistyöläisiä, ovat miestyöläiset taloudellisesti paremmassa asemassa.

Miss Plamondon sanoi työnantajain hankkivan liian usein voittoa siitä kun he maksavat alhaisia palkkoja naistyöläisilleen. "Joka kerta kun katson jonkun liikkeen palkkaluetteloa, minun sydämeni rupeaa jyskyttämään", hän sanoi. "Naiset ovat aina palkkaluettelon alapäässä suorittaen alempipalkkaisia töitä."

Naisten palkat vieläkin kuopassa

Ottawa. — Keskinkertaisen palkkatason perusteella arvioiden canadalainen työläisnainen ansaitsee n. puolta vähemmän kuin miestyöläinen.

Yksi syy on se että naisilla ei ole montaakaan korkeapalkkaista työpaikkaa ja tästä johtuu heidän keskinkertaisten palkkojensa alemmuus.

Toinen syy on, että naisille maksetaan vähemmän palkkaa kuin miehille samanlaisesta työstä. Heitä kohtaan harjoitetaan syrjintää.

Tämä on johtopäätös, jonka on vetänyt hallituksen tilastotietotoimistossa työskentelevä Sylvia Ostry. Tämä tutkimus on suoritettu vuoden 1961 väenlaskun yhteydessä.

Vaikka otetaan huomioon työvuoden eroavaisuus, ammattitaidon vaihtelevaisuus ja eri sukupuolten työn laatu, niin siltikin jää "huomattava palkkaero" nais- ja miespuolisten työläisten välille.

"Kaikesta huolimatta näyttää siltä, että huomattava palkkojen ero miesten ja naisten välillä, johtuu syrjinnästä", sanotaan raportissa.

LAURI HARJU, R. R. 4, Port Arthur vastaa $3.00 saamiinsa haasteisiin ja toivoo, että kaikki haastetut suorittavat kunniavelkansa.

EINAR PELTO, Nolalu vastaa $2.00 Wilho Alasen y.m. haasteisiin.

PORT ARTHURIN AIKAMME NAISET-KERHO lahjoittaa $15.00 lehtiemme ilmestymisen turvaamiseksi ja kehoittaa toisia NAISTEN KERHOJA lahjoittamaan vointinsa mukaan.

YRJÖ TAMMINEN, R. R. 1, Burks Falls, Ont. lahjoittaa $10.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi.

RAUHA JA KOSTI NÄRHI, St. Catharines lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

VEIKKO ELLMEN St. Catharines vastaa $5.00 veljensä Hugo Ellmenin haasteeseen ja toivoo, että toisetkin tekisivät parhaansa.

ELNA JA KALLE LEHTINEN, Nipigon lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja toivovat, että kaikki toisetkin myöhäiset lehtiemme ystävät täällä Nipigonissa, lahjoittaisivat lehtiemme tukemiseksi vointinsa mukaan.

FRANK VUOTILA, Nipigon lahjoittaa $5.00 Vapaudelle ja Liekille.

KALLE WIINIKKA, South Porcupine vastaa $5.00 Antti Kärkkäisen haasteeseen ja haastaa seuraavat tuttavat: Martti Torbacka sekä Irja ja Anton Passi, South Porcupine.

BINGOSSA LONG LAKEN VANHOILTA ja kaupungin vierailta $51.30. Tilaisuuden olivat järjestäneet HANNA POUTANEN ja ANNA VIHURI omin kustannuksineen. Lehtiemme puolesta lausumme kauniit kiitokset Hannalle ja Annalle tilaisuuden järjestämisestä.

TYYNE, Sudbury lahjoittaa $5.00 Vapauden talousaseman tukemiseksi.

VAPAUDEN YSTÄVÄ, Toronto lahjoittaa $2.00.

KERTTU LAAKSO, Toronto vastaa Ainon ja Oton haasteeseen lahjoittamalla $3.00. Kiitos haasteesta Aino ja Otto!

AILI JA JACK MAIRO, Toronto vastaavat $10.00 Eino Valkin haasteeseen. Kiitos haasteesta!

LYYLI JA J. LUOMA, Gardiner, Ont. lahjoittavat $4.00 ja haastavat seuraavat: A. Mäenpää ja L. Kaski, Gardiner, Ont.

A. MÄENPÄÄ, Gardiner, Ont. vastaa $2.00 Lyyli ja J. Luoman haasteeseen.

L. KASKI, Gardiner, Ont. vastaa $3.00 Lyyli ja J. Luoman haasteeseen.

H. TUUTTILA, Murillo Ont. vastaa $3.00 saamiinsa haasteisiin ja kehoittaa jo haastettuja MURILLOLAISIA vastaamaan ja suorittamaan kunniavelkansa.

HELMI JA OTTO LAITINEN, Tarzwell, Ont. lahjoittavat $2.00 lehtiensä hyväksi ja kehoittavat kaikkia tekemään samoin tai paremmin.

JOHN WUOLLET, Kirkland Lake vastaa $5.00 Salmi ja Väinö Järven haasteeseen ja kehoittaa kaikkia haasteen saaneita maksamaan haasteensa.

AUGUST KURIKKALA, Sault Ste. Marie vastaa $5.00 Jack Mäen haasteeseen ja haastaa seuraavat: John Wuolle, Heikki Alikoski, Emil Rakkola, ja Eino Mäki, kaikki Sault Ste. Mariesta.

BERTHA JA KAARLO TOIKKA Long Lake, Ont. lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi ja haastavat Tyyne ja Väinö Haaviston, Garson, Ont.

Tässä katsauksessa	$ 217.15
Aikaisemmin Vapaudessa julkaistu	5,278.07
	5,495.22
Liekin lahjoitukset	741.51
Yhteensä	$6,236.73

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Kertakäyttötuotteet työtä helpottamassa

Viime vuosina markkinoille on ilmestynyt uusi tuote, mitä hiukan harhaanjohtavasti on nimitetty paperikankaaksi, sitä on myös käytetty sen englanninkielistä nimeä non-woven, jonka suomeksi voisi kääntää sanalla huovike, kertoi d'pl.-ins. Hakan Luhr Kotitalouskeskuksen luentopäivillä esitelmässään "Kertakäyttötuotteet työtä helpottamassa".

Kankaat saadaan aikaan kutomalla niitä langoista kun taas huovikkeet on tehty suoraan kuiduista. Koska kitka voimat eivät riitä kuitujen sitomiseen on tähän tarkoitukseen käytetty eri muoviliimoja. Hintojen ollessa alhaiset on tarkoitus käyttää näitä tuotteita vaan kerran, sillä kangastuotteen pesukustannus on suunnilleen samaa luokkaa kuin huovikkeen hinta. Mitä enemmän valmistustekniikka kehittyy ts. käytetään lujempia kuituja ja liimoja sitä useamman kerran tuotetta voidaan käyttää.

Lehtori Pirkko Asikainen käsitteli esityksessään "ompelukoneet ja niiden valinta" ompelukoneen kehitystä. Nykyinen ompelukone on periaatteessa vielä sama kuin 1800-luvulla muodostaen piston ylä- ja alalangan avulla. Suomessa on tähän mennessä suoritettu yksi varsinainen ompelukoneiden testaus vuosina 1966—67. Testisarjaa suoritettaessa yritettiin selvittää ne ominaisuudet, jotka tavalliselle käyttäjälle ovat tärkeimmät. Nykyisin markkinoilla olevat koneet on jaettu kolmeen pääryhmään 1) suora ommelkone, 2) sik sak eli polvekeommelkone, 3) kuvio-ommelkone.

a) Vakiokuviokoneet, b) Erikoiskuviokoneet.

Automaattisia ompelukoneita ei ole olemassakaan, sillä kaikissa tapauksissa ompelija itse on vielä työn suorittaja, totesi esitelmöitsijä.

Kotitekoiset etikkasäilykkeet ovat maukkaita ja huokeita

Kotisäilöntä on tulossa uudelleen suosioon paitsi maaseudulla myös kaupunkioloissa. Säilöntä onkin varsin järkevä tapa varmistaa ruokavalion monipuolisuus pitkän talven varalle. Kaikkia säilykkeitä ei kannata valmistaa omin voimin, mutta yllättävän monista kesän ja syksyn vihanneksista, hedelmistä, marjoista ja sienistä voidaan kotona valmistaa maukkaita säilykkeitä.

Kotitekoisista säilykkeistä kiitollisimpiin kuuluvat etikkasäilykkeet, joihin tarvittavia vihanneksia ja hedelmiä on näin syksyllä saatavana runsaasti ja edullisesti. Niiden valmistaminen ei liioin vaadi suuria tiloja yhtä vähän kuin kalliita apuvälineitäkään. Eräänä etikkasäilykkeiden etuna on niiden hyvä säilyvyys huonoissakin kellarissa. Etikkasäilykkeet ovat saaneet nimensä säilöntäaineena käytettävästä etikasta. Tarkoitukseen sopii parhaiten väkiviinaetikka, jota valmistetaan etikkabakteerien avulla käymisteitse. Väkiviinaetikassa on runsaasti rikkaita aromiaineita, jotka antavat sille ominaisen miellyttävän raikkaan maun. Säilöntäliemi valmistetaan tavallisesti 2 osasta väkiviinaetikkaa ja 1 osasta vettä tai sitten käyttämällä yhtä paljon molempia aineosia. Näin syntynyt etikkaliemi kiehautetaan kannellisessa emalikattilassa. Alumiiniastioita on syytä välttää sillä happo liettaa alumiinia. Mausteet sijoitetaan pieneen sideharson suojaamaan pussiin, joka upotetaan etikkaliemeen ja kiehautetaan sen kanssa. Vaaleisiin säilykkeisiin käytetään tavallisesti vaaleampia ja tummiin tummempia mausteita. Säilöntäastioina käytetään kapeasuisia tölkkejä, jotka tehokkaimmin estävät etikkaliemen haihtumisen. On tärkeätä, että liemi peittää kunnolla säilöttävät vihannekset ja hedelmät. Säilykkeitä varastoitaessa on tölkin ja sitä suojaavan metallikannen väliin syytä sijoittaa sellofaani tai voipaperi.

Etikan avulla voidaan säilöä mm. kurkkuja, tomaatteja, kurpitsoita, kriikunoita, paratiisiomenoita, punajuuria sieniä, pikkelsiaineita ja hillosipuleita.

Säilöntäaineen asemesta voi käyttää myös etikkaa. Kun hillopurkin päälle asetettava voipaperi kastetaan etikalla, ei home viihdy purkissa.

"Silmät, sielun peilit"

— Eivät sääret, vaan silmät vetävät miesten huomion naiseen ensimmäiseksi, sanoi Torontossa vieraillut italialainen "meikkikuningas". Hän lisäsi, että naisen parhain luonnonlahja on kauniit silmät.

— Mies voi vilkaista naisen sääriä ja vartaloa, mutta hyvällä maulla varustettu mies katsoo aina naisen silmiä.

Tämä 28 vuotias Pablo, entinen Paulo, Italian kuuluisa naiskauneuden asiantuntija, esitti ammattinsa salaisuuksia eräässä torontolaisessa tavaratalossa hiljattain.

— Viehättävä ihminen on kaunis. Monet asiakkaani murehtivat silmiensä ympärillä olevia ryppyjä tai pusseja, mutta heille olen sanonut, että ainoa mitä teidän tulee tehdä, on tummentaa hiukan silmäluomensa ulommaista kulmaa — se antaa tasapainoa vetäen huomion pois muista kauneusvirheistä.

Näin sanoi kauneudenhoidon asiantuntija ja hän kai tuntee naiset ja tietää mikä heitä kaunistaa.

Pieniä neuvoja

Kauniit syyslehdet
esim. pihlajan- ja vaahteranlehdet säilyvät maljakossa kauniina koko talven, kun veden asemesta maljakkoon laitetaan glyseriiniä.

*

Kaavojen kopioiminen
kaava-arkilta muulle paperille käy kätevästi näin: Levitä pöydälle jokin pehmeä vaate, esim. froteepyyhe, aseta sen päälle paperi, josta aiot kaavat tehdä ja päällimmäiseksi kaava-arkki. Pistele haluamasi kaavan merkkejä pitkin neulalla reikiä niin että ne ulottuvat alimmaiseen paperiin asti. Reikäviivaa myöten kaavat on mukava leikata ja voit ottaa alkuperäisestä arkista hyvin useampiakin kaavoja.

*

Omenasoseen
saa kuohkeaksi ja tasaiseksi vähäisellä keittoajalla, kun vatkaa soseen sähkövatkaimella. Omenanpalat hajoavat ja soseesta tulee notkeampaa. Torttuihin ja muihin leivonnaisiin näin tehty sose on vallan erinomaista.

*

Ruukkukasvien pesussa
on parasta pistää ruukku muovipussiin ja sitoa pussin suu kiinni. Kun kasvi tämän jälkeen pestään, ei multa pääse valumaan ja likaamaan pesuvettä.

*

Naulan jättämän reiän
saa melko hyvin peitetyksi tapetista, kun reikään pistää pumpulia. Ainakin vaaleissa tapeteissa tämä on hyvä keino.

Rumaa reikää
ei pääse tulemaankaan, jos ennen naulan lyömistä tehdään tapettiin terävällä veitsellä pieni kulma, joka sitten käännetään ylös ja naula lyödään tämän kulman alle. Kun naula poistetaan, tapetin kulma käännetään takaisin paikalleen.

*

Sähkölieden
levyjen palaneet reunat lähtevät mukavasti puhtaiksi, kun likaa hankaa kostutetulla sokeripalalla. Sokeri ei jätä naarmuja ja muita jälkiä lieteen, ja lika lähtee hyvin.

Banaanikakku

Tähän kakkuun voi käyttää tummakuorisia tai liiaksi kypsyneitä banaaneja, joita saa joskus aika halvalla.

¼ kkp. voita.
¼ kkp. margar.
¾ kkp. sokeria
¼ kkp. pähkinöitä (nutmeg — jos haluaa)
2 munaa
3 banaania
2 kkp. jauhoja
1 t. leivinsoodaa.

Voi, margariini ja sokeri vaivataan kuohkeaksi. Lisätään vatkatut munat ja jauhot, joihin on sekoitettu sooda. Banaanit muhennetaan ja lisätään taikinaan, samoin pähkinät, jos niitä käytetään. Taikina kaadetaan voideltuun vuokaan ja paistetaan 350 F-asteisessa uunissa 30—40 min.

Oli kyllä .

Lastentarhan opettaja: Missä on se puu, Pekka, jonka käskin sinun maalaamaan kuvaasi?"

"Se on juuri tuossa, tuon pilven takana."

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

JOTKA ILMESTYVÄT SEURAAVASTI: LÄNNEN NUMERO JOULUK. 14. ja ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK.17. P

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoillla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.

Kerääjän nimi ....

Paikkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6974
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Putkitus-, lämmitys-, pelti- ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Jack's Welding
EKSPERTTI SÄHKÖ- ja KAASUHITSAUSTA
Kuljetettava sähköhitsauslaite
Trokien EDBRO hydraulisten nostolaitteiden korjausta
UNION TYÖMAA
Auki 7 päivää viikossa
PUH. 566-4354
2387 LASALLE BLVD., SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
184 Elgin St. S., Sudbury

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin 673-9595
22 Durham St. N.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. - Puh. 673-1590
Kautarien vieressä Sudbury

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh konttori 674-4914
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv iltap. ja torst. aamup

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Harvestibingo Finnish haalilla lokakuun 10 pnä alkaen klo 7.30 ill. Paljon vihanneksia ja muita maan antimia on luvassa ja lisää lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan.

"Veljekset Taverna" näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla tiistai- ja perjantai-iltaisin klo 7.30. Esitetään lokakuun 20 pnä.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 1—11 ip.

Sävel-kuoron harjoitukset on Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Sävel-kuoron päivällinen Finnish-haalilla ensi sunnuntaina tk. 6 pnä kello 12 päivällä. Tervetuloa.

Wanupin haalilla pidetään Hallowe'en tanssit lokak. 26 p.

Kaikin mennään "suurbingoon"

Eikös vuosi ole taas mennyt nopeasti, koska tuolla Finnish-haalilla näyttää olevan jälleen aikamoista touhua. Sinne tulee kaikenlaista tavaraa siihen perinteelliseen harvesti bingoon joka on 10 päivä 10 kuuta ja niinpä sanonkin, että kaikki ovat tervetulleita tähän tilaisuuteen.

Ja jos sattuu olemaan puusta pudonneita omenoita tai muuta 'rehua' niin kiitollisina otetaan vastaan. Mutta katsohan mitä, sieltähän se farmari tulee, tuli otettua pari "busselia" viime yönä. No siellä nähdään taas. — Tiketti taskussa.

TILATKAA VAPAUS

NOPEA . . . Täydellinen
"GOLDEN
keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Näyttämökauden avajaisnäytelmä 'Veljekset Taverna'

"Veljekset Taverna" tullaan esittämään CSJ:n Sudburyn osaston näyttelijäin toimesta syysavajaisnäytelmänä sunnuntaina, lokakuun 20 pnä, kello 2 ip. Näytelmän on ohjannut Helen Grenon ja roolihenkilöinä esiintyvät Erik Kinos, Bill Lehto, John Passi, Rauha Mäki, Riitta Kassinen, Arne Valli ja Elina Sytelä.

Näytelmä on sisällöltään hyvä kansanomainen draama jossa rehellisyys voittaa. Osat ovat varmoissa käsissä, voimme jo varmuudella sanoa että roolin mu'statamattomuuttakaan ei tule ilmenemään. Ohjaaja on tehnyt tunnontarkkaa työtä näyttelijöitä opettaessaan, kuin myös lavastukseen ym. nähden.

Toivotaan oikein ennätysmäärää yleisöä katsomaan tätä syyskauden avajaisnäytelmää. Sehän se on parhain kitos näytteli'öille jotka kaikki jokapäiväisten töittensä lisäksi harjoittelevat näytelmiä ihmisten iloksi.

"Veljekset Taverna" esitetään Finnish haalilla ja sisäänpääsy on ainoastaan $1.00. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Mia.

Long Laken kuulumisia

Long Lake. — Täällä Long Lakella oli eri pirskeet lehtirahaston hyväksi. Itseään "vanhoiksi" kutsuvat sisarukset Hanna ja Anna olivat kutsuneet meitä "nuoria" "foonin" kautta heille viime pyhäksi bingoa pelaamaan. Hyvin tuota kutsua oli noudatettu koska huoneet täyttyivät iloisista "nuorista". Ja hyvä oli tuloskin kun lehtihaasterahastoon karttui sievoinen summa $51.30.

Ja kun nämä sisarukset vielä kahvitarjoilunkin ilmaiseksi pitivät, hyvine leivoksineen ja voileipineen.

Kiitos kaunis lankeaa teille, Hanna ja Anna. Ottakaa huomioon muuallakin naiset ja toimikaa hyvän asian puolesta.

Allekirjoittanutkin pääsi Jussin kyydissä pitkästä aikaa tuulettumaan ja tapaamaan tuttuja.

Tervehtien — Riikka.

Autokolari vaati taas 2 kuolonuhria

Kaksi miestä sai surmansa tiistai-iltana no. 17 maantiellä lähellä 'rautatiehdasta' tapahtuneessa kahden ajoneuvon yhteentörmäyksessä. Thomas Dillon 24 ja Paul Lloyd 23, kuolivat kolaripaikalla muutamassa hetkessä onnettomuuden tapahduttua, noin kello 8.30 illalla.

Ontarion maakuntapoliisin Sudburyn piiristä, joka tutkii onnettomuutta, kerrottiin Dillonin auton olleen matkalla itäiseen suuntaan ja ylittäneen tien keskiviivan törmäten yhteen erään pakettiauton (pickup truck) kanssa.

Pakettiautoa ohjannut Romain Chaisson ja hänen matkassaan ollut eräs nainen saivat onnettomuudessa vain vähäisiä naarmuja. Maakuntapoliisin taholta tiedoitettiin, että onnettomuuden johdosta ei tulla nostamaan syytteitä.

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

SUDBURYN SIION SEURAKUNNAN
KOKOUKSET
pidetään Glad Tidings Tabernaclessa, vastapäätä Memorial sairaalaa:
Sunnunt. — klo 11 ap. ja 7 ip.
Torst. — klo 7.30 ip.
Perj. nuoret 7.30 ip.
TERVETULOA
Käynti parkkauslotilta kokoushuoneeseen
SIION SEURAKUNTA
1843 Paris St. Puh. 674-6583
Sudbury, Ont.

Sudburyn Co-op. Dairyn puolivuosikokouksesta

Kello 10:neen mennessä syyskuun 28 p. oli 31 jäsentä saapunut Sampo-haalille kuulemaan raportteja tämän vuoden ensimmäisen puoliskon saavutuksista. Esimies John Passi luki johtokunnan toimintakertomuksen, jossa hän selitti osuusliikkeemme toiminnan näyttävän valoisammalta, huolestumista herättää vain piakkoin union kanssa tapahtuvat työehtosopimusneuvottelut.

Liikkeenhoitaja Kallio luki tiliraportin kuuden kuukauden ajalta. Liikevaihto oli pysynyt suunnilleen samana kuin edellisenä vuonna, mutta jäsenmäärä on kasvanut. Ylijäämästä jaetaan $3.826.20 tasan 50 pros. jäsen ja 50 pros. ei-jäsenkuluttajille ostostensa mukaan.

Sihteeri luki "raportin kuluttajille" eräästä julkaisusta, 7:stä eri nimisestä keinotekoisista (imitation milk) maidon korvikkeista, ja että liittohallituksen Food and Drug Directorate Ottawassa jo laatii säännöksiä niiden laadun kontrolloimiseksi. Vastaava elin, joka toimii lääkärien järjestön alaisena yhdysvalloissa, ei suosittele noita korvikkeita kasvaville lapsille. Raportista myös ilmeni, että nuo "korvikkeet" valtaavat alaa, ja se vähentää kysyntää oikealle lehmästä saadulle maidolle. Niinpä yksin Wisconsinin valtiossa on jo yli 4,000 maitofarmia lopettaneet tuotantonsa. Useita meidänkin liikkeemme maidontuottajista ovat lopettaneet ja vain suurimmat tuottajat toimivat.

Otettiin myös keskusteltavaksi miten saataisiin 600-lukuinen jäsenistö runsaammin käymään kokouksissa. Päätettiin että ensi keväänä pidettävään vuosikokoukseen osallistujille asetetaan huomattava päävoitto ovipalkintona. nim. edestakainen lentolippu Suomeen.

Lopuksi esimies Passi kiitti kokoukseen osallistujia asiallisesta keskustelusta, sekä Sampon emäntiä runsaasta mallikelpoisesta kahvitarjoilusta.

Raportteri.

Kaupunginisille palkankorotus

Sudburyn kaupunginvaltuusto antoi itselleen yleisen palkankorotuksen viime tiistai-iltaisessa kokouksessa, hyväksymällä yksinkertaisesti kontrollilautakunnan kokouksen pöytäkirjan.

Ehdotus palkankorotuskysymyksen siirtämiseksi hylättiin ja toinen ehdotus, että palkankorotus astuisi voimaan vasta tammikuun 1 päivänä 1970 joutui myös häviölle. Palkkoja korotetaan siis tammikuun 1 päivänä.

Kun valtuusto lopulta äänesti kontrollilautakunnan pöytäkirjasta, niin se hyväksyttiin yksimielisesti.

Siis tammikuun 1 päivänä 1969 astuu voimaan kaupunginisien uudet palkat. Pormestarin palkka nousee 10,000 dollarista 15,000 dollariin, kontrollilautakunnan jäsenten palkat 2,500 dollarista 4,000 dollariin ja kaupunginvaltuuston jäsenten palkat 1,500 dollarista 2,500 dollariin.

Valtuusmies Maurice Lamoureux syytti, että kontrollilautakunta laahaa jalkojaan kaupungintalon eiunion työläisten palkkaneuvotteluissa. Hän sanoi olevansa "ihmeissään" sen johdosta, että valtuusto nostaa omia palkkojaan ennen kuin kaupungintalon työläisten.

Saigon. — Etelä-Vietnamin "hallitus" ryhtyi jakamaan uusia henkilöllisyyskortteja kaikille etelä-vietnamilaisille, jotka ovat yli 15 vuotiaita. Tämän operaation sanotaan kestävän kolme vuotta. "Hallitus" sanoi, että uudet kortit tulevat auttamaan henkilöiden vapaan liikkumisen rajoitusta sissien alueilta "hallituksen" alueille ja päinvastoin.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Kaunis syyskuu Sudburyn alueella

Kesä jatkui nyt tavallista kauemman antaen sudburylaisille ilmojen puolesta yhden kauneimman syyskuun mitä on täällä säätilastojen pitoaikana ollut.

Syyskuun keskilämpö oli 58.7 astetta F., melkein viisi astetta normaalia syyskuun lämpötilaa korkeampi ja lämpimin syyskuu 20 vuoteen.

Mahdollisesti me olemme "nousukaudessa". Viimevuotinen syyskuun lämpötila, 55.6 astetta, oli normaalia korkeampi, vastakohtana sille kun viiden edellisen vuoden syyskuun lämpötila oli normaalia alhaisempi.

Viime kuun lämpimin oli 17 päivä jolloin mitattiin 79 astetta F. kylmin oli 29 päivä, 37 astetta. Viime vuoden syyskuun lämpimämpänä päivänä mitattiin 81 astetta ja kylmimpänä 30 astetta.

Syyskuussa satoi 4.2 tuumaa vettä verrattuna normaaliin 3.8 tuumaan Suurin osa sademäärästä saatiin kahtena päivänä — 10. päivä satoi 1.23 tuumaa ja 24 päivä 1.46 tuumaa

Nyt ollaan lokakuussa jolloin kuukauden keskilämpö laskee tavallisesti 10 astetta ja öiseen aikaan vierailee pakkasherrakin mutta aurinkoisina iltapäivinä ei ole lokakuussakaan 70—80 asteen lämpötilat ennenkuulumattomia.

Intiaanilakiin on tulossa muutoksia

Beauport, Que. — Liittohallituksen intiaaniasiain ministeri Jean Chretien sanoi täällä tiistaina, että Canadan 100 vuotta vanhaan intiaanilakiin voidaan odottaa radikaalisia muutoksia vuoden 1969 kevääseen mennessä.

Mr Chretien antoi tämän ilmoituksen uutishaastattelun yhteydessä sen jälkeen kun hän oli neuvotellut 35 quebecilaisen intiaanipäällikön kanssa.

Hyvin sanottu.

Kaikki tulee helpommaksi harjoituksen kautta, kaikki paitsi aamulla ylös nouseminen.

NDP:n jäsen moitti USA:n kontrollia

Ontarion NDP-puolueen maakunnallinen sihteeri suositteli maanantai-iltana Sudburyssa pitämässään puheessa "valintapitoista kansallistuttamista" lisääntyvien amerikkalaisten sijoitusten vastineeksi.

John Harney puhui Nickel Beltin vaalipiirin NDP-yhdistyksen kokouksessa.

Hän sanoi Sir Wilfrid Laurierin ennustuksen, että 20-vuosisata kuuluu canadalaisille, muuttuneen happamaksi.

"Nyt jo vuosisadan puolivälissä — Canada on USA:n ja sen monikansallisten yhtymien omistuksessa", sanoi Harney.

Hän selitti, että jo vuonna 1867 oli havaittavissa kilpailua amerikkalaisten ja muiden sijoitusten tekijäin välillä. Englantilaisten kokonaissijoitukset olivat $185,000,000, joista yksikään ei ollut suoranainen (välitön omistus-) sijoitus. Amerikan sijoitukset olivat $15,000,000, mutta se kaikki oli sijoitettu suoranaisesti Canadan resurssien ostoon.

KUHERRUSKUUKAUSI ON NYT OHITSE

"Nyt on Canadan kuherruskuukausi ohitse", sanoi Harney. "Amerikan alayhtiöt tuottavat tällä hetkellä Canadassa niin paljon pääomaa, että Amerikasta sitä tarvitsee tuoda enää hyvin vähän Canadaan Yhdysvaltain kontrollin ylläpitämiseksi."

Harney syytti liberaaleja mannermaaohjelmaan siirtymisestä.

"Ei mikään määrä perustuslaillista väittelyä tai "yhdeksi Canadaksi" kiihoitus tule peittämään sitä perusasiaa, että tämä maa ei ole omamme, olkoon se sitten yhtenäinen tai ei," sanoi hän.

Yksi tie, jota myöden pääsemme voitolle amerikkalaisesta kontrollista, on uuden talousohjelman laatiminen. Ja se tie on valinnallinen kansallistuttaminen, sanoi Harney.

Jolinin oikeusjuttu alkaa mahdollisesti vasta marraskuussa

Claude Jolinia vastaan nostettua miestapposyytöstä tullaan mahdollisesti käsittelemään alustavasti vasta marraskuun loppupuolella, sanoi poliisi-tuomari W. F. Woodliffe keskiviikkoisessa poliisioikeudessa.

Jolinia syytetään 24-vuotiaan vaimonsa kuoliaaksi ampumisesta. Samalla kerralla haavoittunut 38-vuotias Gordon Trush on edelleenkin hoidettavana Sudburyn General sairaalassa niskassaan olevasta ampumahaavasta, mutta hänen tilansa sanotaan olevan tyydyttävän.

Ammunta tapahtui syyskuun 17 päivänä Lorne kadun varrella sijaitsevan hotellin läheisyydessä.

KANGAS sähkökiukaat
TULLEET TUNNETUIKSI
VIIMEISEN KYMMENEN VUODEN AIKANA
siroudestaan ja kestävyydestään
Kokonaan rakennettu RUOSTUMATTOMASTA TERÄKSESTÄ (Stainless Steel)
SAATAVISSA 6.000 JA 9.000 WATTIN
6,000 wattin hinta $139.00
ynnä maakuntavero, sisältäen automaattisen lämmön säätäjän (Thermostat)
A. KANGAS - Box 1045 - Puh. 675-3735 - Sudbury
Torontossa: V. KANGAS - Puh. 222-7142

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden adustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

SÄÄSTÖHINNOILLA RAKENNUSTARPEITA
LUAN MAHONKISIA PANEL-LEVYJÄ
4' x 8' viimeistelyä vailla .... Levy 2.59
JALOKUUSIVANEERIA
¼" x 4' x 8' GIS .... Levy 4.97
⅜" x 4' x 8' G1S .... Levy 6.69
½" x 4' x 8' G1S .... Levy 8.49
⅝" x 4' x 8' G1S .... Levy 9.99
¾" x 4' x 8' G1S .... Levy 11.59
PALJON MUITA ERIKOISUUKSIA
CASH & CARRY BUILDING MATERIALS
Myös auki tiistai-iltasin ja koko päivän keskiviikkona
Dell St. — Morn kad. kohdalla —674-7471 Sudbury

TALON MYYNTI-, OSTO- JA VAKUUTUSASIOISSA käyttäkää:
LAINE AGENCIES
VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO
Canadan suurin suomalainen kiinteistöjen välittäjä
PENTTI PENTTILA Kotiin 675-2941
OLIVER R. LAINE Kotiin 674-4167
Konttori 675-6427
125 DURHAM ST. S. SUDBURY, ONTARIO

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentä vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

PINEHILL LUMBER AND PRO HARDWARE LTD:n
SYYSMYYNTI
"ARVOJEN HARVESTI"
JATKUU LAUANTAIHIN LOKAKUUN 12 P:ÄÄN
Tarjolla rakennus-, koti- ja rautatarpeita erinomaisilla säästöillä. Hyötykää "BLOCKBUSTER" erikoisuuksista. Muistakaa, että voitte rahoittaa ostoksenne "Home Plan" vähittäismaksusuunnitelmalla.

VIIMEISTELTYJÄ PANEELEJA
Voitte valita joko Pioneer amerikkalaista pähkinäpuun tai Pioneer kirsikkapuun pintaisia, 4'x8' levyjä.
3.98 levy
WELWOOD PANEELEJA
Hienon laadun paneeleja säästöhinnalla. ¼"x4'x8' levyjä, voitte valita "Harvest" jalavan tai Rachero Mesa pintaisia.
9.98 levy
BLOCKBUSTER GALVANOITUJA JÄTEKANNUJA
16¼ gal. kokoisia, tiiviisti sopiva kansi. Vahva juovallinen rakenne
Myynnissä 3.33

BLOCKBUSTER Sähkölamppuja
Valikoima 40, 60 ja 100 wattin. Tavall. arvo 1.68.
6—99c
"SHOPMATE" 7½" SÄHKÖSAHA
VUODEN TAKAUS
Suuri katkaisukyky, varustettu 12 amperen voimalla ja ylikuormituskytkellä. Erikoinen suojelus palamista vastaan antaen pitkäaikaista kestävyyttä. 6 jalan 3-langan turvallisuusjohto.
"SHOPMATE" 5 AMP. ¼" molemminpäin käyvä SÄHKÖPORA
VUODEN TAKAUS
Ammattilaatua ½ h.v. sähköpora joka kykenee suorittamaan raskaampiakin porauksia. Erikoiset öljyä säilyttävät pronssilaakerit antavat äänetöntä käyntiä. 6 jalan 3-langan johto.
Kumpikin 49.95

Kauniita vuodevilttejä halvalla kun ostatte Pittsburgh maaleja
VeSCOSE/ACRYLIC "Sunrise" kuitukudontaisia VUODEVILTTEJÄ
Kaksoisvuoteen kokoisia
Ruusukuviolliset tavall. 11.00 asti
Erikoisuus 7.95
Yksiväriset 10.00 asti
Erikoisuus 6.80
Yhden tai useamman gallonan Pittsburgh maalien ostajille
Alumiiniovia
1¼" vahvuisia, D.D. lasi
Tavall. 31.95 — Myyntihinta 28.95
Alumiinitikkaita
KAKSIOSAISIA JATKETTAVIA
Kevyitä tikkaita, 2 suosittua kokoa
20' 23.99 - 24' 35.95

PIHAKALUSTOA
Hyvä valikoima kevyttä ja värikästä pihakalustoa kesäksi.
20% alennuksella
PYSSYJEN LOPPUUNMYYNTI
Rajoitettu määrä haulikoita ja kivääreja myydään loppuun SISÄÄNOSTOHINNALLA.

Pinehill PRO LUMBER AND PRO HARDWARE LTD.
Pohjoisen ensimmäinen lauta- ja rakennustarpeiden "SUPERMARKET"
Maantie 17 länteen (Vastapäätä Livelyn käännöstä)
PUH. 692-4754